

VÁRNEGYED

2026.
április
28. — **6**

16

KÖNYVEK LÉLEKTŐL LÉLEKIG

Bakó Annamária, a Litea könyvesbolt vezetője

IDŐSKORI MÉLTÓSÁG

Terepen a házi
segítségnyújtók

14

AKCIÓBAN A TŰZOLTÓK

Élet a budavári
laktanyában

22

TÖBB MINT ÜNNEPI NASI

A kürtőskalács helye
a kulináris térképen **28**

Tabáni kutyás piknik

II. FELVONÁS

2026. MÁJUS 30., 10.00-14.00

TABÁN, A SZERB KERESZT MELLETTI ZÖLDTERÜLET

PROGRAMOK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

- Szakmai tanácsadás és termékbemutatók
- Prémium kutyaeledelek és finomságok
- Sport és játék
- Fizioterápiás és rehabilitációs tanácsadás
- Ápolási bemutatók és tippek
- Profi kutyafotózás
- Edukációs előadás a felelős kutyatartásról és köztisztaságról
- Kerületi kutyás fórum

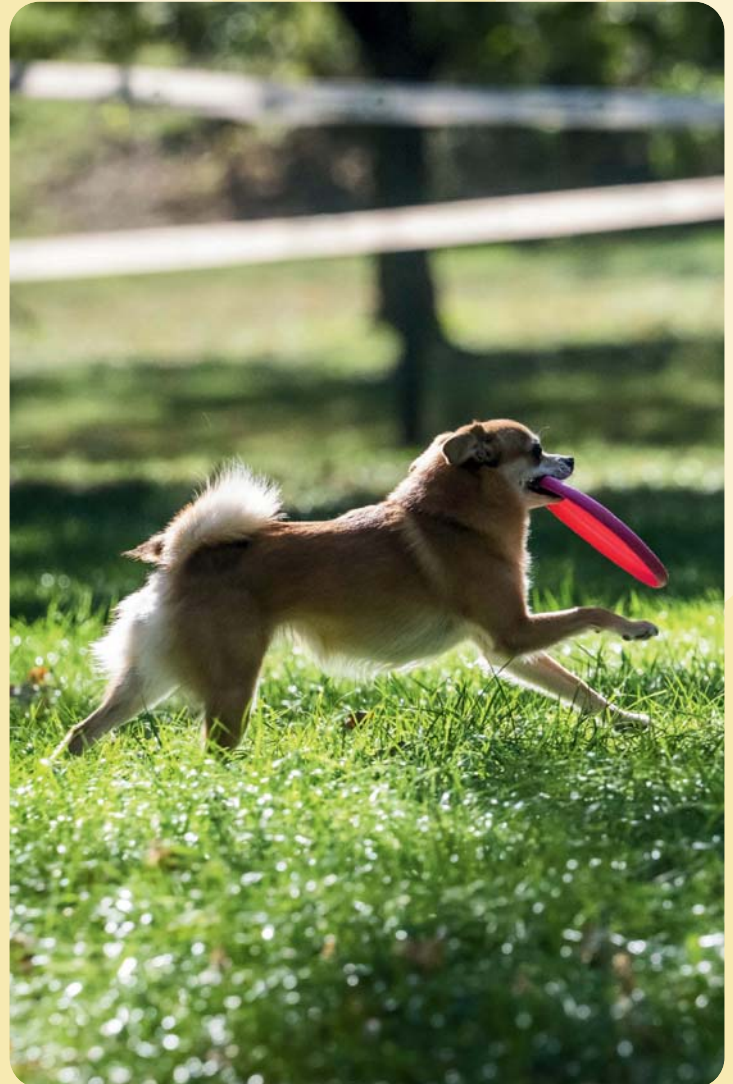
A BELÉPÉS INGYENES!

FŐSZERVEZŐK

- Budavári Önkormányzat
- Mr. Mancs Állateledel és Felszerelés

PARTNEREINK

- Akela Kutyaiskola
- Budavári Polgárőrség
- Déna Rehabilitáció
- Dr. Dog Vitamin
- Inter-Mix Kft. (Gosbi)
- Málna Kutyakozmetika
- Naturalpetfactor
- Vario Tan System Kft.

Négy

Valljuk be magunknak, mostanában talán túl sokat foglalkoztunk a fontosnak tartott nagyvilág dolgaival. Túl sokat kérte a figyelmünket a közélet, a média. A választási kampányban jól rá is csúszunk a tartalomfogyasztásra.

Mindeközben értékes percek, órák vesztek kárba az életünkből, politikai-bulvár tartalomfogyasztás helyett olvashattunk volna könyvet, felhívhattuk volna szüleinket, beszélgethettünk volna szeretteinkkel. Vagy tehattunk volna egy kiadós agytisztító sétát a parkban.

Faith, family, focus, football – szögelte ki mottóként egy rokonom már jó régen valamelyik online közösségi felületére. Bocsánatot kérek az angol szavak használatáért, de a négy alliteráló fogalom nagyon jól összefoglalja, hogy hogyan tekintsünk a következő időszak elé. A hit mindannyiunk életében fontos, higgyünk is bármiben, bárkiben. Márai azt mondta, csak az ember olvas. De mondhatjuk azt is, csak az ember hisz. A család hasonlóan központi szerepet játszik az életben, megannyi boldogság- és konfliktusforrásával, de mindenképpen megtartó kisközösség. Tenni kell érte, hogy erőt adjon. A fókusz, vagy mondjuk célra tartásnak, talán kilóg a sorból, de manapság, amikor annyian kérik egyszerre figyelmünket, jó, ha észben tartjuk lényegesnek tartott dolgainkat. És hát a foci, kinek-kinek a maga szórakozást, kapcsolódást adó sportja, hobbija, időtöltése, szórakozása. Az is kell, nagyon, a feltöltődésért, lelki egészségünkért.

Kuthi Áron
főszerkesztő

4 SZÁMLAÜGY

Szavaznak a képviselők a bizottsági jelentésről

5 VÁLASZTÁS

Tanács Zoltán, a Tisza jelölje nyerte a kerületet

7 MÁRAI ÖRÖK

Sok szép rendezvénytel lezárult az emlékvé

8 ZÖLD BUDAVÁR

Apró gesztusokkal is szépül a kerület

9 VERS A VÁRBAN

Idén is a Mátyás-templomnál szavaltak a kosztolányisok

10 ÚJJÁSZÜLETÉS

Remek tárlattal nyitotta meg kapuit a Citadella

19 MEGBECSÜLÉS

A kisgyermeknevelőket és a bölcsődéket ünnepelték

24 HIEDELMEK

Sok a félreértés a gyógynövények világában

26 BELSŐ FÉNY

Szikra Ágnes képeiből nyílt tárlat a Várnegyed Galériában

31 SZELLEMHELY

Egykor utcanév hirdette a szent öreg emlékét

35 VÁRATLAN LELET

Kassán fordult ki a földből Budavár neve

38 HŐSÖK

A Juventusszal játszanak kerületünk kis focistái

Következő lapszámunk május 19-én jelenik meg.

beköszönő

tartalom

Elmaradt Számlázást Vizsgáló Ideiglenes Bizottság, Halászbástya-panorámával

Fotó: Tóth Tibor

Középkorú pár ül a Halászbástya felső teraszán a késő délutáni tavaszi napsütésben. Alice és Bastien Franciaországból érkeztek, visszatérő vendégek Budapesten. A nő Aperol spritzet rendel, a férfi egy kis palackos Hungária Extra Dry pezsgőt. A Halászbástya Étterem az egyik kedvenc helyük, még az első útjukon szerettek bele a Margaréta Terasz hangulatába, a városra nyíló panorámába, a nyugalom és a nyüzsgés elegyébe. Szervizdíjjal-jattal együtt egy tízezrest hagynak ott a pincérnek.

A Halászbástya Budapest jelképe, az ország egyik leglátogatottabb pontja, ahol milliók fordulnak meg évente. Ezért is érthetetlen, hogyan fordulhatott elő, hogy a tetemes bevételre szert tevő étterem által bérelt hatalmas, 1832 négyzetméteres terület bérléséről a Budavári Önkormányzat 2021-től 2025-ig elfelejtett számlát kiállítani.

Amikor minderre fény derült, a képviselő-testület vizsgálóbizottságot állított fel, a regényes nevű Elmaradt Számlázást Vizsgáló Ideiglenes Bizottságot. A bizottság négy hónapon át igyekezett felderíteni, hogy négy éven át hogyan kerülhetett ki a Városháza látóköréből a

2024-ben 1,4 milliárd forintos bevételt termelő Magyar Halászbástya Étteremüzemeltető Kft.

A bizottság sok embert szeretett volna meghívni, hogy tisztázza, mi történhetett. Mivel nem hatóság, ezért a meghívottaknak semmilyen kötelezettségük nem volt. A volt alpolgármesterek, Gelencsér Ferenc és Korsós Borbála Erzsébet – Csobánczy Gábor kivételével – nem is mentek el, de az előző ciklus jegyzői sem, akik a hivatalt irányították. A volt polgármester, V. Naszályi Márta többek között olyan lényegi fordulatokról számolt be, hogy a Halászbástyán az ablakon mászott be az étterembe, hogy ellenőrizze a világörökségi látványt, de az elmaradt számlázásról nem volt tudomása.

Az április 30-ai testületi ülésen fogadhatják el a képviselők a bizottság jelentését. Varga Dániel, a grémium elnöke lapunknak azt mondta, nem tudtak teljeskörűen vizsgálni, mert akik az előző ciklusban pozíciójuknál fogva releváns információkkal rendelkeztek – mint említettük, – nem akartak megszólalni. A meghívásnak nem tett eleget maga a Halászbástya Kft. képviselője sem. Noha a hivatal akkori működésében találtak ellent-

mondásokat és visszaéléseket, de a teljes képet a rendelkezésre álló iratok és meghallgatások alapján, illetve az iktatási hiányosságok miatt nem sikerült rekonstruálni. Ami biztosan állítható, hogy a kerületet azzal együtt is érte kár, hogy sikerült a felhalmozott tartozás utólagos megfizetéséről megállapodni a céggel.

A Halászbástya Kft. több területre, több (különböző ütemezésű) bérleti szerződést is kötött az önkormányzattal, ám a vizsgálat azt sem tudta feltárni, hogy a Covid időszaka alatt ezek közül melyikre vonatkozott a fizetési mentesség és melyikre nem.

Okokat és büntetőjogi értelemben felelősöket a bizottság nem talált, a rendőrség számára mindenestre elküldték nem csak a bizottsági jelentést, de – a nyomozás során összeszerakható mozaikdarabokként – az összes keletkezett dokumentumot is. Az ügyben rendőrségi büntetőeljárás zajlik különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt. Az eljárás során a BRFK Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztálya adatkérést nyújtott be az önkormányzathoz, amit a jegyző 2026. február 13-án teljesített.

-várnegyed

A Tisza jelöltje nyerte a kerületet

Tanács Zoltán, a Tisza politikusa nyerte az április 12-i országgyűlési képviseléválasztást Budapest 1-es országos egyéni választókerületében a szavazatok 63,05 százalékának begyűjtésével. Budavár alpolgármestere, Fazekas Csilla a szavazatok 30,67 százalékát szerezte meg. A Mi Hazánk indulója, Nagy Attila harmadikként (3,25 százalék), az MKKP részéről Szintay István negyediként (1,63 százalék) futott be. A választókerületben hat jelölt indult, a DK 1,28, a Munkáspárt jelöltje csupán 0,11 százalékot szerzett. A Budavárt és a főváros további öt belső kerületének egy-egy részét felölelő választókerületben a választásra jogosultak 82,1 százaléka, mintegy 62 ezer nagykorú voksolt.

„Hálás szívvel köszönöm minden szavazómnak a bizalmat és a támogatást. Segítőimmal sokat dolgoztunk egy közös célért: hogy erősebbé, hallhatóbbá és láthatóbbá tegyük közösségünket és Budapest belső kerületeinek ügyeit. A magas választási részvétel a magyar demokrácia erejét tükrözi, egy nagyon fontos polgári érték” – mondta Fazekas Csilla alpolgármester. Az elkövetkező években számos olyan helyi kihívás áll előttünk, amelyek megoldása közös felelősségünk lesz a megválasztott országgyűlési képviselővel, ezért őszintén bízom benne, hogy partnerként számíthatunk rá a kerületet érintő kérdésekben és – elődjével ellentétben – nem feledkezünk meg az Országgyűlésben sem azokról a kerületekről, akiktől a megbízását kapta. Számomra a kampány során is végig a helyi ügyek voltak az elsők, és ez a jövőben sem változik: Budavár és az itt élők érdekeit minden helyzetben képviselni fogom, hiszen erre kaptam felhatalmazást a választóktól 2024-ben. Hozzátette, hogy alpolgármester-

Fotó: Vadnai Szabolcs

Forrás: Tisza Párt

ként a jövőben is azon fog dolgozni, hogy Budavár rendezett, biztonságos és fejlődő kerület lehessen, folytatva a megkezdett munkát és minden önkormányzati döntésben az itt élők érdekeit tartva szem előtt.

Fővárosi szinten Fazekas Csilla Budapest 16 egyéni választókerületének Fidesz-KDNP által indított jelöltjei közül a harmadik legjobb választási eredményt érte el párttársa, Szatmáry Kristóf (31,89%, 14. oevk) és Dunai Mónika (30,68%) mögött.

Tanács Zoltán a voksolás után nem sokkal a közösségi médiában úgy fogalmazott: „Köszönet minden magyarnak a választókerületemben, itthon és szerte a nagyvilágban, akik a változásra szavaztak.” A választás után megkerestük a politikust, hogy elképzeléseiről, terveiről kérdezzük, kabinetirodaja későbbi időpontban ígért interjúlehetőséget.

Várnegyed

Fotó: Budavári Önkormányzat

Óvodai adományakció. A Budavári Brunsvik Teréz Óvodák idén is megszervezték a tavaszi segélyakciót, amely során az ovisok – a szülők segítségével – játékokat, tanszereket, mesekönyveket és ruhákat gyűjtöttek a rászoruló gyermekeknek. Az összegyűlt adományokat az önkormányzat a Heves vármegyei Mezőszemerére juttatta el. „Nagyon fontos, hogy a gyerekek már ilyen fiatalon megtapasztalják: segíteni jó. Hogy fontos észrevenni azokat is, akiknek kevesebb jut, és hogy egy apró gesztus is nagy örömet tud okozni. Külön öröm volt számomra, hogy személyesen is fogadhattam Mezőszemere polgármesterét, Jakab Gábort – így a két település közötti kapcsolat is erősödhetett” – fogalmazott Böröcz László polgármester, aki megköszönte az óvodai dolgozóknak és a szülőknek az önzetlen együttműködést. -vn

FELHÍVÁS PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSRE

A Budapest I. kerület Budavár Önkormányzat Képviselő-testületének a Kerületi Építési Szabályzatról szóló 29/2022. (XII. 20.) önkormányzati rendelete eseti módosításának kezdeményezése érdekében Telepítési Tanulmányterv készült a Budapest I. kerület Fiáth János utca 1. szám alatti ingatlanhoz kapcsolódóan. A tanulmányterv az Önkormányzat honlapján a Főépítési Iroda eljárásai és dokumentumai között a „Partnerségi egyeztetéshez kapcsolódó dokumentumok” alatt, valamint papír alapon az Önkormányzat Ügyfélszolgálati Irodáin ügyfélfogadási időben megtekinthető.

Információ:
budavar.hu/hirdetmenyek

Kerek születésnapot ünnepeltünk

Századik születésnapját ünnepelte április 5-én Fehérvári Andrásné Szebeni Erzsébet, akit otthonában köszöntött Böröcz László polgármester és Fróna Levente önkormányzati képviselő. Az ünnepelt két fiával együtt fogadta a politikusokat, akik szintén kerek, 80. illetve 70. születésnapot ünnepelnek idén.

Erzsébet megrendítő életutat tudhat maga mögött, 1944-ben Auschwitzba került, de onnan kiszabadult, hazatért, ezután házasodott meg és alapított családot. Két fia született, ma két unokájának, négy dédunokájának és egy ükunokájának tud örülni. Érdekesség, hogy a két fiúágon a fiatalabb generációk között minimális a korkülönbség, az egyik dédunoka majdnem ugyanannyi éves, mint az ükunoka, így sokszor együtt tudnak játszani.

Erzsébet egész életében a Magyar Televíziónál dolgozott, 1957-től, a magyar televíziózás kezdetétől egészen nyugdíjazásáig a Szabadság téri tévészékház volt második otthona, ma is szívesen mesél munkájáról. Mint mondta, a családi kö-

Fotó: Petán Nóra

szelnyugdíjazásáig a Szabadság téri tévészékház volt második otthona, ma is szívesen mesél munkájáról. Mint mondta, a családi kö-

telékek, a szeretet tudta megtartani egészségben tíz hosszú évtizeden keresztül. További jó egészséget kívánunk neki!
Kuthi

Lezárult a Márai emlékévé

Véget ért a Márai Sándor születésének 125. évfordulójára rendezett emlékévé, amelyet Budavár Önkormányzata minden korosztályra gondolva összművészeti rendezvénysorozattal, rengeteg érdeklődőt bevonva ünnepelt a kerületben egy éven keresztül. Budavár büszkesége, hogy a márciusban nyílt kerületi Márai-kiállítás az író bemutatkozó első állandó tárlat Magyarországon.

Tavaly áprilistól a XX. század egyik legnagyobb magyar írójára, Márai Sándorra emlékeztünk, aki húsz éven keresztül élt a Mikó utcában. Az író emigrációba kényszerült a kommunista diktatúra elől, örökké igazolványában őrizve a háza előtti gesztenyefa levelét. Idegenben élve szíve itthon maradt, de a rendszerváltozást, a hazatérést már nem érthette meg. Pedig itthon akkor már hazavárták.

Az sokszínű eseménysorozat nyitányán 2025. április 11-én, Márai Sándor születésnapján diplomáciai nagyüzem volt a kerületben, az ünnepségen részt vett Robert Palladino, az Egyesült Államok nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, Jonathan Lacôte francia nagykövet, valamint Gabriele La Posta, az Olasz Kultúrintézet igazgatója. A Márai emlékévé során több mint het-

Fotók: Törő Balázs

ven eseményt tartottak a kerületben, Hirtling István színművész és Tárkány-Kovács Bálint cimbalomművész az író életének állomásait, életpályáját részletesen, művészi eszközökkel mutatták be.

Az emlékévé csúcspontja a Budára költöztem című állandó kiállítás megnyitása volt a Virág Benedek Házban. A tárlattal az író végleg „hazaköltözött” az emigrációból, mégpedig arra a környékre, ahova mindig is visszavágyott.

Április 11-én szombaton a Magyar Költészet Napjának és Márai Sándor születésnapjának ünneplésével zárult az év a MáraiKultban. Visszatekintve a magunk mögött hagyott esztendőre elmondhatjuk, az emlékévével, a rengeteg programmal és az állandó kiállítással Budavár maradandót tett az asztalra. Egyre többen ismerik és fedezik fel Márait. Külön büszkeség, hogy budai otthona, az I. kerület ad helyet mostantól az első hazai, állandó Márai Sándor életmű-kiállításnak. Buda nem város, hanem világnézet – valotta az író, és ez valóban a környék identitásának alapvetése lett. Noha 1948-ban emigrációba kényszerült, a szíve egy darabja örökre itt maradt.

Szilléry Éva

Apró, de látványos gesztusok, így lesz zöldebb a kerület

Az Ostrom utca – Várlok utca találkozásánál apró változást lehet most észrevenni: az eddig aszfalttal fedett járdaszívet kiszélesítették. A kerület munkatársai – kisebb műszaki rekonstrukcióval mutatós virágágyássá alakították át ezt a pár négyzetméteres területet. A korábban ott lévő dézsás fákat talajba ültetett fákra cserélték, és dísznövényeket telepítettek a közvetlen környezetükbe. „Fák, virágok, rendezettebb környezet; nem várás, nem milliárdos beruházás” – jegyezte meg közösségi oldalán Böröcz László polgármester. Egy apró sziget zöldítésével is sokat tehetünk a kerület szépítéséért, zöldítéséért, otthonosságáért: ezt ismerte fel az önkormányzat és tesz elkötelezetten egy zöldebb Budavár megteremtéséért.

A tavaszi virágzásban az I. kerület a legszebb arcát mutatja, ugyanakkor a pollenallergiában szenvedőknek

nem ez a kedvenc időszaka. Rájuk tekintettel a kerület nem várta meg a fűfélék virágzását, hanem munkába állították azt a nagyteljesítményű elektromos fűnyírót, mely egyszerre 4-5 ember munkáját is képes kiváltani, ráadásul a rézsűk és domboldalak karbantartására is hatékony.

A kertészek kerületszerte több virágágyást is gondoznak. Virágból az otthonokba is jut, a Virágosabb Budavár akció keretében idén anyák napján veheti át minden I. kerületi lakos a 6 darabos, egynyári virágcsomagját (regisztráció után »regisztracio.budavar.hu«, lakcímkártya felmutatásával) az alábbi helyszíneken:

- Czákó utcai Sportközpont – 1016 Budapest, Czákó utca 2–4.
- Monastery Boutique Hotel – 1011 Budapest, Fő utca 30.
- Városháza – 1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

A.B.

Fotók: Budavári Önkormányzat

Fotó: Kúthi Áron

Márai Pozsonyba érkezett

Fodor Artur alpolgármester vezetésével Pozsonyban járt a Budavári Önkormányzat küldöttsége, ahol megnyílt a Márai Budán című vándorkiállítás. A Márai Sándorral kapcsolatos festmények, grafikák kerületi képzőművészek alkotásai, amelyek a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumban láthatók május 15-ig. A kollekciónak előzőleg Dunaszerdahelyen mutatkozott be. **-vn**

Fotók: Hábel Sára

Versek a Várban

Irodalmi sétával ünnepelte a kerület a Költészet Napját, egyben Tóth Árpád költő 140. születésnapját április 11-én. Tóth Árpád mindössze három nappal később, április 14-én született, mint az emléknapi, amelyet minden évben József Attila születésnapján rendeznek. Ez alkalmából a Tóth Árpád sétányon Hollósi Anita kulturális sétavezető kísérte végig a látogatókat. A találkozó egyszerre épült a versek és a költő által látogatott helyek bemutatására. Elhangzott egyebek mellett a Kaszás csillag című vers, illetve a résztvevők útba ejtették a költő egykori mecénása, Hatvany Lajos palotáját, ahol a járdán megtaláljuk Tóth Árpád aláírását is. A költő egykori lakásánál, a Táncsics utca 13-nál Böröcz László polgármester helyezte el koszorút.

A neves nap alkalmából a Kosztolányi Dezső Gimnázium diákjai és tanárai immár hetedik alkalommal hoztak verseket a Várba egy flashmob keretében. Lelkes közreműködésüknek köszönhetően egy igazán

forgalmas, nemzetközi közegben magyar szótól, magyar költészetektől volt hangos a Szentháromság tér. „Örülök, hogy polgármesterként én is részt vehettem ezen az eseményen. Jó látni, hogy a fiatal generáció ilyen természetességgel és nyitottsággal kapcsolódik a magyar kultúrához, és hogy a magyar nyelv gazdagságát a világnak is megmutatják” – mondta a polgármester.

Szilléry

Fotó: Védnai Szabolcs

Környezettudatos zöldberuházás

Az épített örökség mellett ugyanilyen fontos számunkra természeti értékeink védelme, gyarapítása is – írta április 22-én, a Föld napján Böröcz László. A polgármester összegezte is, hogy a fenntarthatóság jegyében milyen munkát végzett az elmúlt időszakban az önkormányzat: magkeveréket készítettek, melyhez a kerületben élők ingyenesen juthattak hozzá; 80 új, hazai fajta ültettek kerületszerte; több mint 2500 évelőt és közel 1000 cserjét telepítettek idén tavasszal; környezettudatos, akkumulátoros kertészeti gépparkra váltottak; modern, távirányítós kaszálógépet használnak; vegyszermentes gyomirtásra álltak át és fejlesztik az öntözőrendszereket a korábban a Fővárostól átvett területeken. **VN**

Fotó: Várkapitányság/Palkó György

Visszakaptuk a Citadellát

Világszínvonalú látványosság született, birtokba vették a látogatók

Éveken át távolról szemléltük Budapest meghatározó városképi elemét, a Szabadság-szobrot és mellette a zárt erődöt, a Citadellát. Húsvéthétfő óta azonban mindenki számára látogatható hatalmas közparkként nyílt meg a Gellért-hegy tetején, amelyet birtokba vettek a budapestiek és a turisták is. A helyben lakók azonban nem minden szempontból elégedettek.

Szerda délután van, amikor felsétálunk a Gellért-hegy csúcsára, a Citadellára, amely piknikező fiataloktól, turistáktól és gyerekhangtól zsong a kristálytisza tavaszi időben. Az eddig zárt, szürke építmény ma nyitott, bejárható erődé, parkosított találkozóhellyé alakult, és olyan pontokat is feltárt a látogatók előtt, amelyeket ötven éve nem lehetett látni. Taraczký Dániellel, a rekonstrukciót végző főépítésszel jártuk körbe a komplexumot. Mint lapunknak elmondta, a megnyitás után alig két héttel máris százezer látogatóról van tudomása.

A Citadella kelet-nyugat irányban elnyúló épület-együttese három zárt egységre tagolható: a rondellára és két szárnyépületre. Az előbbiben a kiállítóhely, az utóbbiakban a toalett, az ajándékbolt, a fagyizó és a kávézó kaptak helyet.

„Évtizedek óta elzárt területről van szó, egyes részét – az északi bástyát – ötven éve nem látogathatták a

budapestiek, akik most látványosan birtokba vették az erődöt. Felnőtt úgy egy generáció, hogy nem ismerte a Citadellát mint látogatható helyet. Örömmel tölt el engem a látvány, amikor ide feljövök” – mondta lapunknak az építész. Taraczký az épület zárt tömbjét kereszt alakban átvágta, az itt megnyílt belső térben pedig nagy üvegsarnokot hozott létre. A hatalmas áttetsző aula ellentéte lett annak a zárt, nehéz struktúrának, amit a műemlék mutat, egyben Európa legnagyobb üvegszerkezete valósult meg itt. Innen jutunk a múzeumi térbe, amely a magyar történelmet, a magyarság küzdelmeit vetíti a látogató elé.

Az építész elmondása szerint ez a gesztus az erőszak ellen szólt, hiszen a Citadella küldetése eredetileg nem más volt, minthogy a várost terror alatt kell tartani. „Célja az volt, hogy az 1948-as forradalom után az itt élőket félelemben tartsa. Ezt az erőszakot, a fegyvert szerettem volna semlegesíteni a bevágással. Az egész

Fotók: Várkapitányság/Kárász Karolina

építmény katonai objektum, csak erőszak van benne, ennek jelentését szerettem volna visszafogni.”

Eltérő álláspontok

Az újragondolt Citadella, pontosabban a bevágott falak megosztják a műemlékeket teljes eredetiségükben megőrizni szándékozókát és az újtáspártiakat. Alapvetően ugyanis kétfajta építészeti szemlélet ütközik a Citadella felújításának értelmezésekor: az egyik meghagyná a romos épületeket a maguk eredetiségében, a másik attitűd pedig úgy gondolja, hogy ezeket újragondolva újjá kell építeni.

„Létezik az elvárás, hogy ha bennünket a második világháború idején eltalált egy bomba és lerombolt valamit, akkor annak úgy kell maradnia. Miért lennénk arra ítélve, hogy romok között lakjunk az idők végezetéig? Nemhogy lehetőségünk, de kötelességünk ezeket újjá-

építeni. Ez abból a hibás vélekedésből indul ki, ami nem a műemléket őrző szellemi tudást védi, hanem a követ, akármilyen állapotban is legyenek. Ennek következménye volt, hogy ötven éven át néztük a konzervált romokat a Várban. Magam részéről abszolút újjáépítéspárti vagyok” – fogalmazott az építész, hozzátéve, hogy a szak-sajtó egy lap kivételével üdvözölte a Citadella új képét.

Pihenőhely is

A falak átvágását határozott anyagváltással oldotta meg az építész, a bemetszések kereszt alakzatot formálnak, a körbezárt területből növényesített, gyönyörű, szabadon látogatható 6000 négyzetméteres parkot hozott létre pihenőhelyekkel, utcabútorokkal. Az erdő megtisztított falainak külső környezetét feltöltötték, megemelték, kedvelt piknikező parkká vált a dombos, füves terület a falak tövében. Az építmény északi részéről húsz év elzártság után a város felé egy egészen új perspektíva nyílik.

A Gellért-hegy tetején lévő erdő felújításáról és új funkciójáról 2020 nyarán született kormánydöntés, azóta zajlottak a munkálatok. A felújítás előtti években volt itt diszkó, utána meg csak egyetlen toalett működött, jórésze zárt volt. A most megnyílt kilátóteraszok a város legszebb panorámáját adják, a budai hegyek szintén elképesztő látványához képest a város közelsége teszi sajátossá az élményt. A Citadella teraszain egyszerre Budapesten és felette érezhetjük magunkat.

Üröm az örömben

Dr. Szabadházy András, a Gellérthegyi Lakók Érdekvédelmi Egyesületének elnöke azt mondta, amellet, hogy nagyon nívós és látványos alkotás született a Gellért-hegy tetején, el van keseredve amiatt, hogy egyúttal jelentősen megnőtt a forgalom a látványosság felé vezető utakon. A hegyre induló menetrend szerinti BKV-buszok zsúfoltak, a parkolás is nagy gond, mivel a turisták nemcsak tömegközlekedéssel érkeznek. „Ennek kezelésére több megoldási javaslatunk volt már; kizárólagos lakossági parkolók, emelt és egységes parkolási díjszabás az egész hegyre, külön engedély, stb” – mondta. *(A kizárólagos parkolóhelyek felmérése, az emelt és egységes parkolási díjszabásról való egyeztetés a XI. kerülettel és a Fővárossal elindult, a buszok pedig már most is csak engedéllyel hajthatnak fel – a szerk.)*

Ugyanakkor kijelentette: „Nagyra értékelem, amit Böröcz László az ügy érdekében próbál tenni, de sajnos még konkrét eredményeket nem érzünk belőle. Mi közel négy éve küzdünk azért, hogy egy élhető városrész maradjon a Gellért-hegy, de nyilván ezt nem egyetlen önkormányzat feladata megoldani”, utalva arra, hogy a budavári városvezető az érdekelt feleknél folyamatosan felhívta a figyelmet a Citadella megnyitásával várható forgalomterhelésre, a sikló megépítésének fontosságára, a tömegirányítás kérdésének megoldására. Ezért is alapította az

Egyeztetés a Városházán a Közút, a BKK és a XI. kerület képviselőivel | Fotó: Budavári Önkormányzat

önkormányzat a Budavári Turisztikai Kft-t, amelynek feladata a kerületi elektromos kisbusz-körjárat elindítása.

Dr. Szabadházy András elmondta, sajnos a gyakorlat azt mutatja, hogy akadnak a táblás korlátozás ellenére a Búsuló Juhász étteremig feljutó turistabuszok (egy ilyen tiltó KRESZ-táblát a Közút már márciusban kihelyezett a Sánc utcában). A megoldás részét képezhetné a hegycsúcsra vezető sikló megépítése és a tervezett busz-körjárat is.

Bodnár Előd, Budai Polgári Közösség elnöke elismerően szólt a beruházásról, de a közlekedési nehézségekre is rámutatott. „Érzékeljük, hogy már most is jelentősen megnövekedett a forgalom a hegyen. Egyelőre az autók tömeges hétvégi felhajtásának korlátozásában, a Budavári Önkormányzat tervezett buszjáratában és a 27-es busz esetleges további sűrítésében bízhatunk. Ezek tehermentesítenék a hegyet, de a hosszú távú megoldást valószínűleg egy célzott, nagyobb volumenű beruházás (pl. a sikló megépítése) jelentené. Ez viszont már jócskán túlmutat az érintett kerületek hatáskörén.”

Dolgozik a megoldáson a kerület

Az ügyben nemrég a Városházán a Budapest Közút, a BKK és az újbudai önkormányzat részvételével zajlott megbeszélés. A tervek szerint a látogatókat szállító önkormányzati elektromosbusz-flotta idén szeptembertől indul, elkezdődött a lakossági parkolóhelyek tervezése, és a parkolást tiltó táblák kihelyezése. A turistabuszok behajtási engedélyének kiadása a Főváros hatásköre, Budavár érdeke az, hogy ezeknek a kiadása korlátozott legyen. A budavári polgármester azt is hozzátette, hogy a közterület-felügyelők is a helyszínen vannak, a szabálytalan parkolást szankcionálják.

Kuthi-Szilléry

Bástya újrahuzalozva

Nemigen akad embert próbálóbb feladat annál, mint egy kiállításon bemutatni Magyarország ezeregyszáz esztendő történetét. Igazi gordiuszi csomó ugyanis történelmileg minden apró részletben úgy hitelesnek maradni, hogy közben maga a látnivaló a korhoz igazodva kellőképp interaktív legyen, és fenntartsa az emberek figyelmét a digitalizáció korában.

E kihívásra vállalkozott a nemrég megújult Citadella: a Szabadság Bástyája című tárlatuk az egyik legjobb koncepció, amit ma e témakörben láthatunk. Másfél óra alatt ennél teljesebb képet jelenleg nem kapunk máshol Magyarország történelméről. Két szinten 1700 négyzetméteren a honfoglalástól napjainkig barangolhatunk a magyarok hányatott, szövevényes történelmében. Korábban sose kedveltem az audiokalauzokat, itt azonban elengedhetetlenek. A fejhallgató segítségével életre kelnek nagyjaink, az egy-egy korszakhoz narrált betétek, hanghatások, fohászok, énekek vagy épp a közös históriánkat formáló híres idézetei.

Külön izgalmas, hogy az egyes történelmi személyeket egészalakos vizuálok keltik életre, miközben a sorsfordító, -formáló események óriási képernyőkön elevenednek meg hangulatba helyezve a szemlélőt. Kifejezetten hatásos a szemünk előtt életre kelő Feszty-körkép, amely a honfoglalás pillanatát örökítette meg, de hasonlóképp szuggesztívek az oszmánok felett aratott 1456-os nándorfehérvári diadalról vagy az 1552-es egi győzelemről készült animációk. Előbbinél érdemes végignézni a csatát a terem közepén elhelyezett maketten, míg utóbbinál az egi várvédő nők helytállását. Ugyancsak jó irány például az olyan témák beemelése, mint a magyar szentek, a reformáció és az oszmán hódítás korának erdélyi vallási toleranciája, vagy a Habsburgokkal szemben Munkács várát több mint két évig tartó Zrínyi Ilona, mint az erős magyar nő egyik archetípusa. Nélküle nehezebben érthető meg fia, II. Rákóczi Ferenc tevékenysége.

Fotók: Várkapitányság/Kárász Karolina

Dramaturgiailag az 1848-49-es forradalom és szabadságharcot, Trianont és az 1956-os forradalmat bemutató termek is igen hatásosak. Utóbbinál a „levágott” Sztálin-fej talán az egyik legerősebb illusztrációs kordokumentum.

A hely szellemét megidézve üdvözlendő, hogy a koncepció részeként a Gellért-hegy is megjelenik egy-egy adott korszakban. Találó mottó, hogy aki a hegyet uralta, az országot is magáénak tudhatta. Ez különösen az idegen uralom idején volt hangsúlyos, s beszédes, hogy az 1541 és 1686 közötti török megszállók, akárcsak az 1848-49-es szabadságharcot leverő Habsburg hatalom hasonlóképp „hasznosították” a helyszínt: erődöt építettek a hegy tetejére. Az utóbbit kifejezetten azzal a céllal emelték, hogy egy esetleges újabb ribillió esetén onnan tudják tűz alá venni Pestet és Budát. Nem csoda, ha az 1856-ra elkészülő erődöt már az átadás pillanatában gyűlölte a lakosság.

Épp ezért izgalmas a kiállítás nevében is szereplő „szabadság bástyája”, amely így új, az eredetihez képest ellentétes értelmet és definíciót kölcsönöz a helynek.

Balogh Roland

Terepen a házi segítségnyújtók

Mindenkori legfőbb céljuk az időskori méltóság megőrzése

Nem épp probléma- és kockázatmentes az idősök helyzete. Bár az alapvető életfeltételek javulása miatt az idősök (elsősorban a nők) tovább élnek, a szellemi erőnlét ezzel nem mindig képes lépést tartani. A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ vezetőjével a kerületi házi segítségnyújtás mellett az öregedéssel járó kihívásokról beszélgettünk, majd meglátogattuk egyik ügyfelüket, aki előrehaladott kora ellenére jól érzi magát, és nagyon elégedett a szolgáltatással.

Az I. kerület lakosságának mintegy 32 százaléka 60 év feletti, ami jól illeszkedik az országos és európai előregedési trendekhez. A házi segítségnyújtásban egyre nagyobb arányban jelennek meg a nagyon idősök: a tavalyi 172 ellátott közül (melyből 145 nő) 52 fő már 90 év feletti volt, de 100 év feletti gondozott is előfordult – mondta Krieser Andrea, a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ vezetője, hozzátéve, hogy gondoztak 104 éves hölgyet is.

Bár a szolgáltatás elsősorban idősöknek szól, de átmenetileg fiatalabb, például balesetet szenvedett rászorulóknak is igénybe vehetik. Öröndetes, hogy várólista nincs, minden segítségre szoruló jelentkezőt ki tudnak szolgálni. A gondozás jellemzően napi 1-2 órás segítséget jelent, amelynek része a fürdetés, öltöztetés, gyógyszerelés, és az alapvető higiénés feladatok elvégzése, de adott esetben a bevásárlás is. Az ellátottak többsége egyedül élő idős nő, ami a nők hosszabb várható élettartama miatt nem is meglepő. Tudni kell, hogy a napi gondozás időtartama egy személynél azonban legfeljebb 4 óra lehet.

Magas színvonalú ellátás

A fizikai segítségnyújtás mellett a gondozók rendszeres jelenléte az elmagányosodást is csökkenti, szükség esetén pedig pszichológus és szociális szakember is rendelkezésre áll. A szolgáltatás rugalmas, az igényekhez igazodik, díja pedig jövedelemfüggő, legfeljebb óránként ezer forint. (Összehasonlításképpen főként erdélyi, kárpátaljai asszonyok – jellemzően végzettség nélkül – 3500-5000 forintos óradíjért vállalnak gondozói munkát, de találkozni ennél magasabb díjsszabással is.) A kerületben szükség esetén rendelkezésre áll egy családsegítő kolléga is, aki intézi az ügyeket, egyeztet a háziorvossal, és ha kell, képviseli őket például a lakógyűlésen. A segítségnyújtásban részt vesz továbbá 12 szakképzett gondozó, a vezető gondozó diplomás ápoló. Mellettük áll két szociális segítő, akik a bevásárlást, csekkbefizetést, ételmelegítést, kisebb takarítást intézik.

Fotók: Tóth Tibor

A rendszeresen elvégzett tevékenységek között a bevásárlás a legnépszerűbb, majd a házi munkák között a mosogatás és a takarítás következik. Viszont ez utóbbi nem jelentheti például a kamra felsöprését, az ottani polcok leporolását, a takarítás csak a közvetlen környezetre, az életvitelszerűen használt helyiségekre terjedhet ki.

A szolgáltatás iránt érdeklődő otthonában keresi fel a vezető gondozó és az a gondozó, aki megállapodás esetén segíteni fog, így a családtagok is meg tudnak ismerkedni a kerületi szakemberekkel. A megállapodás-

Napi rutin, segítséggel

Jóska bácsi már 20 éve lakik egyedül az I. kerület egyik társasházának 11. emeletén. Az utóbbi években már nagyon nehezen mozog, ezért csak ritkán mozdul ki a lakásból. Ez nem is csoda, 89 éves korában számos krónikus betegséggel küzd. Érkezésük után épp a vérnyomását mérik, 152/93. Talán a látogatás izgalma emelte meg kissé. A korábban mérnök közgazdászként dolgozó idős férfi mindennapjait a lánya és unokája mellett Kovács Marietta gondozónő segíti. Jóska bácsi meg is jegyezte, mindenképpen említsük meg, hogy nagyon elégedett a munkájával. Ez elsősorban a tisztálkodás segítségét, a gyógyszerek kiváltását és a bevásárlást jelenti, meg persze azokat a beszélgetéseket, amelyek számára még a külvilághoz való kapcsolódást jelentik.

A 11. emelet magasságában már egészen nagy a légmozgás, ezt az erkélyajtó kinyitásakor rögtön érezzük. Azon kilépve elképesztő vári panoráma tárul a szemünk elé. Jóska bácsi itt ülve szívja el minden nap első cigarettáját, de a korlát közelébe már nem merészkedik.

ban konkrétan rögzítik azokat a feladatokat, amelyeket a gondozási központ biztosít. A kerület kiemelkedően magas színvonalú szolgáltatását az is jól jellemzi, hogy az ellátottjogi képviselőhöz panasz még sosem érkezett az I. kerület ellátási területéről.

Az idős kor kockázatai

Krieser Andrea azonban felhívta a figyelmet az idős kora esetlegesen bekövetkező demenciára és az ezzel néha együtt járó kényszeres gyűjtögetésre. A gondozók elsődleges feladata ezért a motiváció: igyekeznek rábírni az ügyfelet arra, hogy változtatásra van szükség.

Az idős, hanyatló szellemi képességekkel rendelkező emberek könnyű célpontjai a lakásmaffiának. Mivel a kerületben az átlagosnál értékesebb ingatlanok van-

nak, az itt élők iránt különösen intenzíven érdeklődik az alvilág. Enek természetesen tudatában van a szolgáltató, amely ingyenes jogsegélyszolgálatot működtet.

Szülők, gyerekek

Az élő családi kapcsolatok ilyenkor különösen értékesek. Az Attila úti társasházban élő Jóska bácsi otthonának falán a lánya és unokája fotói láthatók, másfél éve pedig megszületett a dédunokája is. A kutyájára most épp a lánya vigyáz, aki a takarítást is intézi, sőt egyes helyiségek felújítását is ő végezte.

A nagykorú gyermek szülőjével szembeni tartási kötelezettségét törvény írja elő, aminek a gyakorlatba ültetése azonban elég képlékeny. Krieser Andrea a hozzátartozók felelőssége kapcsán tapasztalható eseti elzárkózásról is beszámolt. Mint hangsúlyozta, súlyos elhanyagolás esetén értesítik a hatóságokat, hiszen az ilyen helyzet akár bántalmazásnak is minősülhet. A szakemberek szerint a házi segítségnyújtás csak részleges megoldás: valódi előrelépéshez a családi együttműködés nélkülözhetetlen.

Ambrus Balázs

Könyvek lélektől lélekig

Fél évszázad az olvasók szolgálatában, mindig a megújulás erejével

Bakó Annamáriát nemhogy a hazai közönségnek, de a külföldieknek sem kell bemutatni, hiszen akinél egykor Sir Anthony Hopkins brit filmszínész üldögélt órákat, és merült el a magyar irodalomban, az biztos nem áhítozik már világhírnévre. A könyvesház negyedszázadon át irodalmi erőközpont volt a Hess András téren, ahol a könyvbemutatók, dedikálások mellett az inspiratív beszélgetések egyaránt fontosak voltak. Az akkori pezsgés tovaszállt, a könyvpiac radikálisan megváltozott, az olvasók megritkultak. De Annamária ma is minden nap töretlen hittel nyitja ki a Little Litea ajtaját.

Sokan örülnek a napsütésnek a Hess András téren, le is ülnek a kis vendéglátó pavilon teraszára XI. Ince pápa szobra közelébe. Mi ezzel szemben a Little Litea hűvösébe húzódunk, ahol már vár ránk Bakó Annamária könyvesboltos, irodalomszervező. Rég volt már, hogy szemközt, a Pénzügyminisztériumnak épült Belügyminisztérium udvarán a könyves pavilonban emberek nyüzsögtek... Itt működött 2017-ig Annamária birodalma, a Litea Könyvesház és Teázó. Fájónak érezzük a kérdést, de feltesszük, hova került az a kék cserépkályha, ami a Litea közepén állt? Annamária rögtön belekezd: egy nagyon kedves erdélyi szállodás család bontotta el és vitte át Nyárádszentlászlóra, ahol a szállójukban építették újra. Egyszóval jó helyre került. „A Litea megszűnt, de az emlékezete nagyon szép, na-

gyon sok emberben él. Az egy nagy család volt” – szavai nyomán a Litea élete egyszerre a régmúlt és a tegnapi eseményeként jelenik meg előttünk.

De kik is fordultak meg itt? Említhetjük rögtön John Lukacsot, Duray Miklóst, Markó Bélát. Sir Anthony Hopkins, mikor itt forgatott Magyarországon, gyalog jött át a Lánchídon a Four Seasonsból. Bevette magát az egyik sarokba és magyar szépirodalmat olvasott angolul. Annamária addig a színész műgyűjtő feleségével beszélgetett a kortárs képzőművészetről.

„Mádl Ferenc elnök úr rendszeres vendég volt, és sok nagy nevű történész. Vagy mondjam Orbán Viktort és az emlékezetes dedikálást? 2002 karácsonya. Történelmet írt a Litea, az emberek reggeltől este kilencig a bejáratától a Bécsi kapu térig álltak. Pedig nem is a sa-

ját könyvét dedikálta, hanem egy 56-os emlékkönyvet, amelyben egy beszédével szerepelt.”

A Litea 1989-ben, a rendszerváltás hajnalán nyílt a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó és a Helikon tulajdonaként. 1993 áprilisától egyéni vállalkozásban működött tovább, így sikerült megmenteni egy esetleges méltatlan folytatástól. A vállalkozásban Annamária fia, Bakó Buda volt végig a segítő partner. Ő a szigorú, fiskális, modern menedzszerszemléletű „pénzügyminiszter”, Annamária a laza, bohém, nagylelkű vendéglátó, művészeti programszervező. A Litea negyed századon át a 6-7 főnyi, lelkes fiatalból álló személyzetének köszönhetően sikeresen működött: egy nagyon igényes, kulturális, közösségi térré vált a Várban. A határon túli magyar szerzők, a diaszpórából egyre gyakrabban hazalátogató, hazatelepülő szerzők, valamint a kortárs hazai irodalom és szellemi élet nagyjai váltották egymást könyvbemutatóikkal, író-olvasó találkozókkal. Nagy Gáspár, Gyurkovics Tibor születésnapjukat is évről-évre itt ünnepelték. Annamária sok csodálatos könyves barátságot köszönhet a Liteának: Lázár Ervin, Jókai Anna, Czigány György, Tamás Menyhért, Jankovics Marcell, Szőnyi Zsuzsa, Ferdinandy György...

Könyvbarátság

Ilyen gazdagító barátságot kapott Annamária Alexander Brody amerikai üzletembertől is. Ő egy reklámcég elnökeként érkezett 1976-ban a Hilton szálló megnyitójára. Hamar rátalált a Vörös sün-házban működő könyvesboltra, és ott rögtön törzsvendég lett.

„Gyönyörűen beszélt, sőt írt magyarul, és még öt nyelven. A vele való találkozás során tapasztaltam meg, mit jelent az út könyvek által lélektől lélekig. Nagybetűs könyvesbarátságunk hozadékaul megalapítottuk a Jövendő kiadót. Profilunk főleg a két világháború közötti irodalom kevésbé ismert, kis terjedelmű gyöngyszemei, bibliofil illetve reprint kiadások voltak, de adtunk ki kortárs irodalmat is, például Tandorit. Mi jelentettük meg Márai budai írásaiból válogatott idézetgyűjteményt Budán lakni világnézet címmel. Hess András Chronica Hungarorumhoz írott előszavát olvasva fogalmazódott meg bennem, hogy ha valakit jó sorsa a budavári Hess András térre vezérelt, és ott Pest-Buda legrégebbi lakóházában van a könyvesboltja, kötelessége a hely európai mértékkel mérve is kivételesen értékes könyvtörténelmének emléket állítani. Így született meg az Áll Buda még – A magyar irodalom várbéli századai című könyvünk Buda fennállásának 750. évfordulójára” – emlékszik vissza Annamária.

A Jövendő könyvfüzeteket, – ahogy ő mondja, „könyvékszereteket” – is kiadott, például Adjon az Isten címmel Nagy László karácsonyi verseit. A magyar irodalom sorsverseit is kötetbe válogatták, így született meg a Himnuszt, a Szózatot és a Boldogasszony Anyánk népének tartalmazó kis kötet. Ezt nagy számban vásárolták

meg iskolák tanév végi jutalomkönyvnek. Illyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról című versét, vagy Karinthy Frigyes Barabás című rövid írását külön kis füzetben jelentették meg, szintén nagy sikerrel. A kiadó egészen 2016-ig működött, és jött 2017, amikor a Liteát is be kellett zárni a Várat érintő felújítási munkálatok kezdetével.

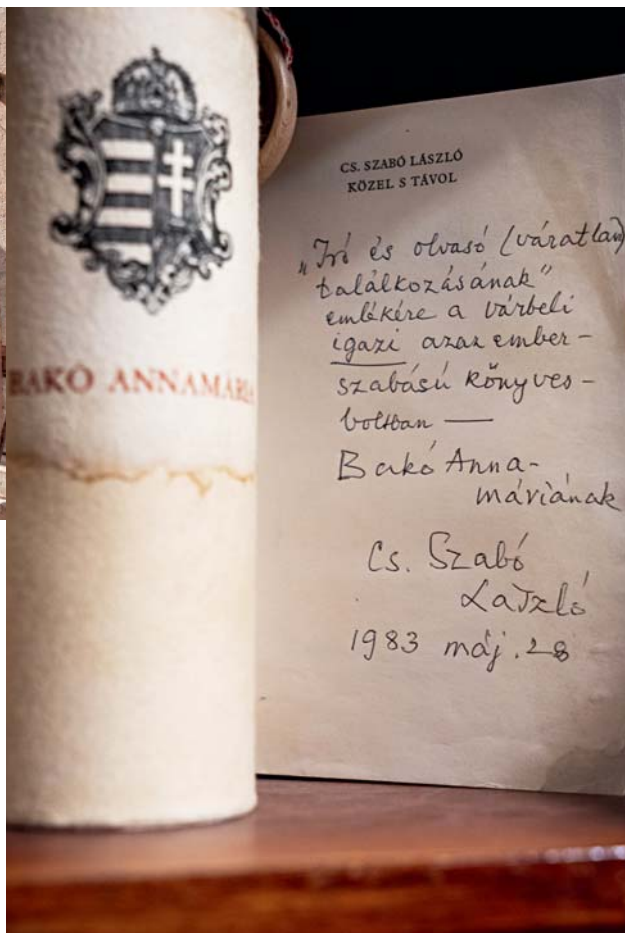
A Litea a Little Litea – Budai Krónika Könyvesboltba szorult vissza. A kínálat jellege ugyanaz, mint régen: vadonatúj könyvek keverednek régebbi, akár bibliofil kiadványokkal, képes albumokkal. A címek olyan virtuozitással keverednek, hogy még sincs antikvárium-érzése az embernek. A két helyiségben egy-egy körasztalt találunk székekkel, a társasági élet jelenlétére utalva.

„Elfér itt tizenöt ember, volt itt irodalmi összejövetel, író-olvasó találkozó. De az a régi pezsgés nincs, az most a Jókai Anna Szalonban, a MáraiKultban van. Kegyelmi ajándék, ha az ember könyvek társaságában élheti le az életét. Mindig könyvek között éltem, otthon több ezer könyvünk volt. Apám orvos volt, anyám gyógypedagógus, magyar-könyvtár szakosként végzett Szegeden. Teljesen természetes volt, hogy a könyves szakma felé indulok el. Idén szeptember 1-jén lesz ötven éve, hogy a Várba kerültem könyvezni. Pont itt mellettem, ugyanitt a Hess András téren, az Állami Könyvterjesztő Vállalat 93. számú boltjában kezdtem dolgozni. Akkor még fantasztikusan dübörgött a könyvszakma, a Vár tele volt szellemi foglalkozásúakkal, mert kutatók dolgoztak a műemlékeseknél meg az MTA-nál. Ebédidőben bejöttek hozzám, és én mint klasszikus kereskedő hitelbe adtam a könyveket, ők meg fizetésnap után fizették ki.”

Tördőfés

„Közben megtörtént az a szörnyűség, hogy az internet kiütötte a könyvszakmát. Ezzel együtt is egy csoda, hogy még életben van. De nemcsak hogy él, hanem gyönyörű könyvek kiadására is futja. Bár kétségtelen, hogy eladni nehéz.”

Annamária egyenesen kimondja, hogy az emberek igenis elfordultak a könyvtől. Ma egy ezer példányos könyv kivételesen nagy kiadásnak számít. Ezt az élet vissza is igazolja, a másfél órás látogatásunk alatt két érdeklődő tévedt be a boltba, de egyikük sem vásárolt. Pedig az idegennyelvű műveket nagy számban kínáló könyvesboltban nemigen lehetne jobb helyet találni. A gyökeres piaci változás része, hogy a webshop-rendszer még személytelenebbé tette a könyvezést.

„Ebből pont az emberarcú, emberhangú vevő hiányzik, akinek jólesik, ha elbeszélgetünk vele, s akitől egy félmondat is elég ilyenkor, hogy tudjam, mit ajánljak neki. Én így működök, ez százszázalékosan bejött. Ha nem szedem ki a chilei látogatóból, hogy agysebész, sose ajánlom neki Karinthy Utazás a koponyám körül spanyol kiadását.”

Ennél még meghatározóbb volt számára a találkozás az Angliában élő Cs. Szabó László író-esszéistával. „Bejött egy úr '83-ban egy csinos hölgy társaságában. Elkezdtünk beszélgetni, de beugrott, hogy ezt az arcot egy könyv hátsó borítóján már láttam. Csendben meg is néztem a polcon, és egyre biztosabb voltam benne, hogy ő az. Másfél óra után megkértem, dedikálja azt a könyvet. Nagyszerű emlék.”

Irodalomszervező tevékenysége nem korlátozódott a Liteára, 2003-ban megszervezte a Budavári Könyvünnepet. Az ötlet adta magát: miért ne ünnepeljük a könyvet a Várban, ha a hazai nyomtatás bölcsője itt van, ráadásul Hess Andrásról, az első hazai nyomtatott könyv megalkotójáról tér is el van nevezve? Tetejében Annamária a fél életét itt töltötte el... A szerencse kegyeltjének tartja magát, hogy sikerült újtárra indítania ezt a sorozatot, bár az utóbbi években a könyvünnep elmaradt. A Budavári Önkormányzat által szervezett legutolsó könyvünnep 2019-ben volt, akkor épp Kassa, Márai Sándor szülővárosa volt a díszvendég. „Az Ünnepi Könyvhétet szemben ez egy emberléptékű, bejárható fesztivál volt” – emlékezik vissza.

Könyv és közösség

Annamária az idén már hatvan éve működő Várbarátok Köre civil szervezetben is nagyon aktív, előadásai ragaszkodó törzsközönséget vonzanak. Legutóbb Somorjai Ádám bencés szerzetes, három pápa magyar írnoke volt a vendégük.

„A Vár engem nagyon szépen befogadott, 2003-ban díszpolgárrá avatott. Minden kitüntetésemre büszke vagyok, de erre a legbüszkébb, mert azt jelenti számomra, hogy érdemes volt élni és dolgozni. A Vár részévé váltam.” Annamária megállíthatatlan: most a fehérvár-csurgói Károlyi-kastélyban szerveződő Európai Dísnövényvásár és Kertművészeti Kiállításra készül, ahova témába vágó könyvválogatást visz a legkülönbözőbb kiadóktól. De egyszemélyes intézményként tulajdonképpen minek tartja magát, könyvkereskedőnek, kultúraszervezőnek, könyvkiadónak? Válasza egyszerű: amit csinál, az alapvetően kultúraközvetítés könyvek által.

„Hiszem, hogy a kultúrát jól szolgálni csak az értékeltű ökumené jegyében lehet és szabad. Püski Sándor bácsi – példaképem – memoárkötetének címe jut eszembe: Könyves sors – magyar sors. Könyvesnek lenni nem szakma, hanem hivatás, ami azt jelenti, nagyon nehéz abbahagyni, elengedni.”

Kuthi Áron

Szakértelemmel, türelemmel

A bölcsődéket és a kisgyermeknevelőket ünnepelte a kerület

A kisgyermek nevelésének legújabb kori kihívásai mellett – egy színelőadás keretében – a velük való foglalkozás történelmi gyökerei is terítékre kerültek a Bölcsődék napján. A programok előtt a kerületi szakdolgozók elismeréseket vehettek át a Márai Kult dísztermében.

Az első bölcsőde megnyitásának 174. évfordulóján, a bölcsődék napján Böröcz László köszöntötte a kerületi intézményekben dolgozókat. Mint a polgármester beszédében megjegyezte, mivel hatan voltak testvérek, ő sohasem járt bölcsődébe, hisz otthonuk kisebb bölcsődének számított, azaz ilyen jellegű tapasztalatai nincsenek. Felnőttként azonban úgy látja, nagyon jó híre van a kerületi bölcsődéknek.

Szeretet, szakértelem és türelem. Ezen méltató szavak kíséretében vehették át a polgármestertől és Fazekas Csilla alpolgármestertől az elismerő okleveleket a bölcsődei ellátásban közreműködő kollégák:

- **Bodonyiné Gál Piroska** (kisgyermeknevelő, Tigris bölcsőde),
- **Poór-Horváth Kitti** (kisgyermeknevelő, Tigris bölcsőde),
- **Kissné Lojek Erzsébet** (kisgyermeknevelő, Tigris bölcsőde),
- **Tézsza Izabella** (főzőnő, Dezső utcai Mini Bölcsődék),
- **Fancsalszki Fruzsina Bernadett** (kisgyermeknevelő, Lovas bölcsőde),
- **Horváth Lászlóné Csilla** (mosónő, Iskola-, Tigris-, Lovas bölcsőde),

- **Kocsis Anna** (kisgyermeknevelő, Iskola bölcsőde),
- **Danyi Barbara** (kisgyermeknevelő, Iskola bölcsőde),
- **Hajdu Andrea** (adminisztrátor/kisgyermeknevelő),
- **Vucskánné Timon Zsófia** (intézményvezető-helyettes).

Gyerekek és érintőképernyő

Arról ma már sokat lehet olvasni, hogy a digitális eszköz hogyan hat a gyerekekre, ezért az eseményre meghívott előadó, Majsai Tamás pszichoterapeuta inkább azt elemezte, hogy a kicsiktől mit vesz el. Amikor két lábra állnak, megkezdik „magukba szívni a külvilágot”. A kisgyermek elsődleges információforrása a szülő és a közvetlen környezet. „Legyen a technika az együtt tanulás, együtt megtapasztalás” – javasolta a szakember, mert így erősíthető a szülői tekintély, mely a kicsiknél alapvető referencia.

Az előadó szerint a korai életszakaszban a tanulás legjobb alapja a közös cselekvés. Például egy kiránduláson megfigyelt kis bogár mélyebben rögzülő tudást adhat, mint a digitális eszközök, noha az pontos és széles körű adatuhataggal szolgál bármelyik apró élőlényről. Majsai úgy látta, napjainkban drámaian megnőtt a gyerekeket érő ingerek mennyisége, miközben az

információ feldolgozásának képessége nem tart lépést ezzel. Ennek következményeként sok feldolgozatlan élmény halmozódik a gyerekekben, ami figyelemzavarhoz és nyugtalansághoz vezethet. A kisgyermek fejlődéséhez elsősorban tehát nem eszközökre, hanem közös élményekre, és lehetőség szerint indirekt pedagógiai módszerek alkalmazására van szükség. Azt javasolja, toljuk ki időben a gyerek első okoseszköz-használatát.

Brunszvik Teréz a színpadon

„Ha keresztre feszítenek, onnan is azt fogom kiáltani, hogy óvodákat létesítsetek!” – hangzott el az Angyalkert – Brunszvik Teréz életének történetét bemutató előadás egyik dramatikus pontján. A Kokasy Dóra és Gulyás-Hermann Sándor színművészek (képünkön) által előadott darab érzékeny és személyes hangon mutatta be a magyar óvodai nevelés úttörőjének életútját. A történet egyfajta történelmi tabló, melyen I. Ferenc császár Habsburg birodalmának viszonyai közé pillanthatunk be Brunszvik Teréz életének meghatározó stációin keresztül.

A keresztvíz alá Mária Terézia tartotta, Ludwig van Beethoven mély szellemi inspirációt jelentett számára. Megjelenik a tablón Szili Antal, a vőlegény, és húga, Jozefin, akinek gyermekei orientálják a fiatal Terézt a gyermeknevelés irányába. „A gyerekek megértése és szeretete a kulcs” – mondja a hajlott hátú házi tanító, akinek

megismerését sorsfordító találkozásként hivatkozva a karakteréből kibeszélő főszereplő. A darabban feminista előfutárként unokahúga, Teleki Blanka is megjelenik, aki sorsában osztozik Brunszvik Terézzel. Mindkettőjük ellen pereket indít a főhatalom, és félreállítják őket.

Mint az előadás végén a nézők megtudhatták, 1828 májusában nyílt meg az első kisdedóvó, az Angyalkert a Mikó utca 8. szám alatt. Brunszvik halálakor már több mint 80 intézmény működött szerte a monarchiában.

A rendezvény második felében a meghívottak a munkahelyi és magánéleti kiégésről hallhattak gondolatébresztő előadást az ismert mentálhigiénés szakembertől, a katolikus pap Pál Feri atyától, aki a felismerés mellett az ezzel kapcsolatos feladatokról és megoldási lehetőségekről beszélt.

Ambrus Balázs

FELHÍVÁS

Elindult a jelentkezés a Budavári Önkormányzat Zamárdiban található üdülőjébe!

A Budavári Önkormányzat Balaton-parti üdülőjébe idén nyáron is várjuk a pihenni, kikapcsolódni vágyó I. kerületi családokat és időseket kedvezményes áron.

Jelentkezés időtartama:

Nyugdíjasoknak: 2026. április 27-május 8.
Családoknak: 2026. május 18-május 29.

Jelentkezés helye:

Budavári Önkormányzat Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központja (1012 Budapest, Attila út 89.)

Nyugdíjas turnusok:

június 8-15.
és augusztus 24-szeptember 1.

Gyerekes családos turnusok:

július 20-26. és augusztus 10-16.

Nagycsaládos turnusok:

július 13-19. és augusztus 17-23.

További információ:

Telefon: 06-1/356-8363
budavarszk@budavarszk.hu

Az üdülőben való részvétellel a látogatók elfogadják, hogy az esemény során hang- és képfelvételek készülnek, amelyeket felületeinken promóciós céllal felhasználhatunk.

Manfred a piaci résbe költözött

A kölcsönözhető közösségi bringákat rendszeresen használókat rosszul érintette, hogy a BKK későn indított közbeszerzési eljárása nyomán idén március elején leállt az évek óta egyre népszerűbb Bubi. A szolgáltatás ugyan újraindul, és június 22-ig forgalomba áll az első ütemben ígért 3300 bicikli, de addig is sokan szeretnének tekerni a városban.

Ezt a piaci hiányt felmérve indított gyakorlatilag ugyanolyan szolgáltatást a 2025 októberében indult startup, a Manfred. A cég 1400 Csepel gyártmányú Bubi biciklit matricázott át és állított forgalomba. A kerékpárokat hasonló feltételekkel, mobilapplikációval, és 2500 forintos havibérléssel az első 30 percben ingyen lehet használni. Parkolni a fővárosi Mobi-pontokon – a korábbi Bubi-, és közroller-felvehelyeken – tudunk

velük. Bicikliket leginkább a budai oldalon az észak-déli kerékpárút mentén, illetve Pesten a Hungária körúton belüli zónában találunk, de már a budapesti agglomerációban is terjed a használatuk. A cég kínálatában futnak elektromos biciklik is, amelyeket – a hagyományos bringákkal kombinálva – 5000 forintos havibérléért cserébe lehet használni.

Aki szeretné, már mindkét konstrukcióra megveheti az éves bérletet is. A cég a visszajelzések alapján fejleszti szolgáltatását, és olyan külső kerületekben is meg akar jelenni, ahová a júniusban startoló Bubi 3.0 nem jut el. Hozzá tették ugyanakkor, hogy nem versenyezni akarnak a Bubival, hanem megférni mellette a piacon.

-balogh

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

PÁLYÁZAT

Kertszépítés és zöldhomlokzat-létesítés támogatása

Belső udvarok, kertek zöldítése, minőségi ökológiai fejlesztések (virágültetés és fák, cserjék telepítése, őshonos, hazai növényfajok alkalmazása, beporzóbarát kialakítás, vízmegtartó módszerek alkalmazása, vegyszermentes tápanyag-gazdálkodás és növényvédelem, biodiverz ágyások létesítése, biodiverzitást növelő megoldások, kerti zöldhulladék helyben komposztálása és visszaforgatása), környezettudatossági szempontú eszközbeszerzések (komposztáló, esővízgyűjtő), zöldhomlokzatok létesítése.

A pályázat keretösszege: 10 millió Ft

Határidő: október 15.

Pályázati kiírás, tájékoztató:

Kerékpáros közlekedéshez nyújtott támogatás

Elnyerhető támogatás mértéke:

hagyományos kerékpár vásárlása esetén 100 000 Ft, elektromos kerékpár (kizárólag pedelec) esetén 200 000 Ft.

Támogatás formája:

vissza nem térítendő támogatás utófinanszírozás formájában. A támogatás 50%-os intenzitású, a kerékpár számlával igazolt árának maximum az 50%-a.

Pályázók köre:

I. kerületben életvitelszerűen élő 14-23 év közötti korosztály

A pályázat keretösszege:

5 millió Ft

Határidő: augusztus 31.

Pályázati kiírás, feltételek, tájékoztató:

Információ: Mészáros Róbert József

meszaros.robert@budavar.hu

06-1/458-3046, 06-20/408-6573

Ez nem munka, hanem hivatás

Budaváron működik a főváros legrégebbi tűzoltósági laktanyája

Idén lesz 135 éves az I. kerületi tűzoltóság Kosciuszkó Tádé utcai vörös téglás, patinás épülete, amit eleve a helyi tűzoltóknak építettek. Hogyan telik egy tűzoltó napja? Milyen az élet a laktanyában? Bepillantottunk a Budavári Katasztrófavédelmi Őrs munkájába.

Százhúsz másodperc. A riasztás pillanatától ennyi ideje van a menekész tűzoltóautónak, hogy elhagyja a Kosciuszkó Tádé utcai laktanyát és megkezdje útját a helyszínre. A gépjárműben hatan ülnek: egy parancsnok, egy vezető és 4 beosztott tűzoltó. Utóbbiaknak 1-től 4-ig megvan az adott beosztásuk, a számok meghatározott feladatokat jelentenek. Ez a rendszer az egész országban egységes, így egy „kettes” beosztású tűzoltónak Nyíregyházán pontosan ugyanazt kell csinálnia, mint Budaváron. A vezetőnek pedig a gépjármű mellett a szivattyút is kezelnie kell, így arra is külön szakképesítést kell szereznie. Az I. kerületi űrs által használt tűzoltókocsiba 2000 liter víz fér, ez arra elég, hogy megkezdjék az oltást.

A Katasztrófavédelem Kosciuszkó Tádé utcai laktanyájában a tűzoltók egy gépjárműfecskendővel teljesítenek szolgálatot. Éppen érkezésünk előtt riasztották is őket, és a kocsik kanyarodott a Mészáros utcára, ám pár perc múlva visszatért. Szerencsére csak egy tűzjelző riasztott be tévesen. A bejáratnál Ribai László Ádám tűzoltó százados, laktanyaparancsnok fogadott minket. Ő mesélt

nekünk a napi rutinokról. Az űrsön 24 órás műszakokban dolgoznak, egy váltás 7 főből áll, hatan a gépjárművön teljesítenek szolgálatot, míg egy tűzoltó híradó-ügyelestként segíti a munkájukat.

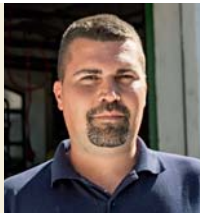
A műszak reggel 6 óra 45 perckor kezdődik. A váltás legalább negyed órával korábban megérkezik. Ellenőrzik a védőfelszereléseket, többek között a sűrített levegővel működő légzőkészülékeket, illetve a laktanya rendezettségét, tisztaságát. A két műszak felsorakozik, felolvassák az aznapi beosztásokat és átadják egymásnak a szolgálá-

Gyereknapi a tűzoltóságon

Ahogy korábban is sor került rá, a gyereknapi alkalmával az érdeklődő gyerekek és családok előtt megnyílnak a tűzoltósági laktanyák. Idén várhatóan május 31-én lesz arra lehetőség, hogy aki szeretne, az benézzen a Kosciuszkó Tádé utcai űrsre. A Katasztrófavédelem minden érdeklődőt szeretettel vár.

Családi példa

„A segíteni akarás motivált” – mondta Ribai százados, amikor arról kérdeztük, mi készítette arra, hogy tűzoltó legyen. Ehhez komoly elhivatottság kell, ez nem munka, hanem egy életre szóló hivatás. Édesapja is tűzoltó volt, így már nagyon korán látta a szakma kihívásait. Tizenkilenc éves volt, amikor tűzoltó lett, immár 19 éve szolgál és öt éve parancsnok a budavári laktanyának. Rajta kívül is akadnak még többen az állományban, akik a családi példát követve a nagypapa vagy édesapa után maguk is tűzoltók lettek. Szinte mindenkit a segíteni akarás ösztönöz arra, hogy csatlakozzon a katasztrófavédelemhez.

latot. Ezután rádiópróbát tartanak 7 óra 30-tól, ellenőrzik, jó-e kapcsolat a műveletirányítással, a többi kerületi őrssel és tűzoltó-parancsnoksággal, valamint a gépjárművel. Ezt követően reggeliznek, majd minden tűzoltó minden műszakban egy-egy órással elméleti és gyakorlati foglalkozáson vesz részt. Az újoncoknak további képzés gyanánt többek között be kell tanulniuk, hogy mit hol találnak a tűzoltókocsin. Ezen túl kondíciójuk karbantartása végett minden tűzoltónak sportolnia is kell. Erre leginkább a laktanyában felállított konditermet használják: súlyoznak, a fekvőnyomnak vagy épp szobabicikliznek. Amennyiben egy riasztás félbeszakítaná a foglalkozásokat, úgy később folytatják és befejezik azokat.

A tűzoltók a műszaki mentésben is részt vesznek. Bal eseteknél segédkeznek, megszüntetik a forgalmi akadályokat vagy éppen áramtalanítják a sérült autókat. A szakfelszerelés részét képezi a hidraulikus emelő is,

ami öt tonnát képes megmozgatni. A fővárosi tűzoltókat vasúti mentési feladatokra is kiképzik; a budavári őrs tűzoltóinak emellett még alpinechnikai mentésekre is van képesítésük.

A fővárosban bárhova riaszthatják őket, ám az I. kerület mellett leginkább a XII. kerületben látják el a katasztrófavédelmi teendőket. Ribai százados szerint átlagban napi 2-3 riasztást kapnak. Egy-egy nagyobb vihar okozhat komoly kihívást, mert olyankor akár napi 20-30 eset is előfordulhat, ám ilyen extrém helyzet a kerületben régen volt. Egész Budapestet tekintve egyébként a napi riasztási átlag 50 körül mozog. Tavaly összesen 1036 riasztást kapott az őrs, ebből 396 esetben kellett beavatkozniuk, ezek közül 215 alkalommal a kerületben. Ahogy arról már tavaly év végén az I. kerületi Közbiztonsági Közhasznú Közalapítvány december közepi ünnepségén beszámoltak, 2025-ben jelentős tűz nem keletkezett a Várnegyedben. Az öt fokozatú skálán tavaly 2-es erősségű tüzek számítottak a legkomolyabb eseteknek Budaváron.

Az állomány havonta tart kihelyezett gyakorlatot egy-egy kerületi közintézményben – iskolákban, bevásárlóközpontokban vagy egyéb központi helyen. Ilyenkor felméri és áttekintik az adott létesítmény közműveit. Három havonta éles gyakorlatot is tartanak, ahol különféle tüzeseteket, mentési feladatokat szimulálnak. Noha tűzoltásban és a műszaki mentésben nem vehetnek részt a terepen, a tűzoltóknál szolgálnak nők is. Így többek között a katasztrófavédelmi mobil labornak három női munkatársa is van, ahogy a keresőkutyás szolgálat vezetője is nő, de dolgoznak a műveletirányítási központban is.

Balogh Roland

Elődök nyomában

Idén október 14-én lesz 135 éve, hogy a budavári hivatásos tűzoltók az Attila utca 3. szám alatti régi tűzoltószertárból átköltöztek az akkori Koronaőr utca 5. szám alatti új épületükbe. A laktanya 1891-ben két szerállást, istállókat, és a legénységi épületszárnyakat foglalta magában. A budavári őrs nemcsak Budapest, hanem Magyarország egyik legrégebbi tűzoltósági épülete, amely a mai napig működik, és megnyitása óta hivatásos tűzoltók látnak el benne szolgálatot. Buda első fizetett tűzoltósága, az „5-dik” tűzország egyébként 1874. január 6-án a tabáni Rácvárosban, a Döbrentei utcában 13 tűzoltóval indult. Miután az 1960-as évek végén a Tölgyfa utcai őrséget is bezárták, az I. II. és XII. kerület tűzvédelmét a Koszciuszko Tádé utcából látták el egészen 1984-ig, amikor a Budakeszi út 45. szám alatt épült új parancsnokságot átadták.

Fotók: Tóth Tibor

Ne higgyünk el mindent a gyógynövényekről!

Fertőz-e a fémfazék és tévedhet-e a növényfelismerő applikáció?

A gyógynövények világa első pillantásra békés és természetes, valójában azonban tele van félreértésekkel. Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató, herbarista szerint ezek a tévhitek nemcsak a laikusok körében terjednek, hanem a szakmán belül is makacsul tartják magukat. A MáraiKult közönsége előtt megtartott közelmúltbeli előadásában nem kevesebb, mint 81 elterjedt félreértés tisztázására vállalkozott, rámutatva, hogy a hibás beidegződések gyakran egy-egy félreértelmezett igazságmorszából vagy épp félrefordításból nőttek ki. Az alábbi kiragadott példák jól mutatják, mennyire könnyű eltévedni a „természetes” gyógyítás erdejében.

Fotók: Pixabay

Az egyik leggyakoribb hiedelem szerint a növények feldolgozását mindig a szerkezetük határozza meg: a leveleket forrázni kell, a gyökereket főzni. Valójában a döntő tényező nem a növény keménysége, hanem a kinyerni kívánt hatóanyag típusa. Sokan úgy készítenek gyógyteát, mint egy filteres italt: pár perc áztatással. Ez azonban csak az ízanyagokat oldja ki – a terápiás hatásért felelős vegyületek gyakran hosszabb, fedett áztatást igényelnek.

Elterjedt nézet, hogy a külföldi receptek nem alkalmazhatók itthon. A valóságban a hatóanyagok mindenhol ugyanazok, a félreértések inkább a mértékegységek különbségéből fakadnak. (Más mennyiséget jelöl a „csésze” Angliában, de az alkoholfok százalékos kifejezése is eltér tömegszázalék, illetve térfogatszázalék megadása alapján.)

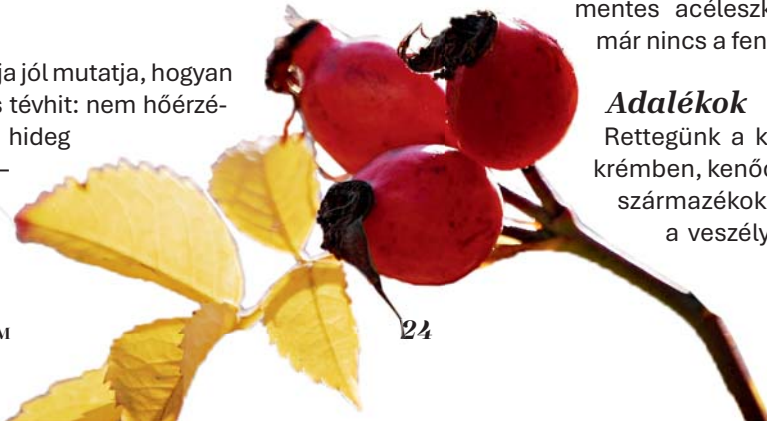
Főzetek

A fagyöngytea példája jól mutatja, hogyan keveredik igazság és tévhit: nem hőérzékeny, mégis gyakran hideg áztatással készítik – de nem azért, mert „nem bírja a mele-

get”, hanem mert így kevesebb nem kívánt anyag oldódik ki. A csipkebogyóról sokan hiszik, hogy melegítve elveszti C-vitamin-tartalmát. Valójában a vitamin nagy része már szárítás, feldolgozás során lebomlik, a növény értékét más hatóanyagok adják. Az ókori Rómában olomedényben főzték a mustot, a kor édesítőszerét, „és aztán hullottak is, mint a legyek” – emelte ki Csanádi, hozzátéve, hogy a keletkező olomacetát családok sokaságában okozott súlyos degenerációt, sőt egyes vélekedések szerint a birodalom bukásában is szerepe lehetett. Ez is az egyik olyan tapasztalat, mellyel összefügghet a tévhit, hogy fém eszközökkel nem szabad gyógynövényeket készíteni. Ez a „tudás” régi korokból maradt ránk, amikor még reakcióba lépő fémeket, (például hasmenést okozó rézedényeket, vagy Alzheimer-kór kockázatát növelő alumíniumedényeket) használtak. A mai rozsdamentes acéleszközök esetében azonban már nincs a fentiekhez fogható kockázat.

Adalékok

Rettegünk a kőolajtól, pedig a legtöbb krémekben, kenőcsben ott vannak a kőolajszármazékok. Sokat vizsgáltak, és ha a veszélyes lenne, nem lehetne a

Csanádi Viktor Holló előadása a MáraiKultban

Egy gyógynövényszaküzlet az I. kerület határán

babakrémek, a fürdető kenőcsök alapanyaga. De vajon mitől válik egy étel vagy készítmény E-szám mentessé? – tette fel a sokakat érdeklő kérdést a szakember, majd meg is válaszolta: hát attól, hogy nem írják rá. Merthogy mindenben van. Az E-szám valójában az európai csoportosított élelmiszeradalékok listája. Vannak köztük tényleg ártalmasak, de van E-száma a C-vitaminnak, a zselatinnak, az alkoholnak és az ecetnek is. Érdeemes utánanézni, hogy melyik mit takar.

Botanikai érdekességek

Már Krisztus előtt 2500-ban is használtak gyógynövényeket, majd a Bibliában is előkerül az izsóp mint gonoszűző. Az Ószövetség görögre fordításakor a szíriai rutafüvet (az ezop szót) fordították izsópnak, azóta is használják az egyébként enyhén pszichoaktív termésű növényt liturgikus alkalmakkor.

A botanika idővonalának másik végén találjuk a növényfelismerő applikációkat. Ennek kapcsán Csanádi az alkalmazások tévedési eshetőségére, és az ebből fakadó kockázatra mutatott rá. Tapasztalata szerint a jövő botanikusai saját szemükkal már kevésbé ismerik fel a növényeket, mint szakértő elődeik.

Csanádi Viktor Holló szerint a legfontosabb tanulság: a természetes nem egyenlő az egyszerűvel. A gyógynövények világa tudást, kritikát és körültekintést igényel. Nélkülük könnyen a hiedelmek, és a téves információk hatókörében ragadhatunk.

Ambrus Balázs

Az I. kerületi görög nemzetiségi önkormányzat felhívása

Az I. kerületben szeretnénk megtalálni mindazokat, akik görög származásúak, görög kötődésűek, vagy egyszerűen csak közel érzik magukhoz a görög kultúrát.

Hiszünk abban, hogy a közös történetek, hagyományok és élmények összekötnek bennünket – még akkor is, ha eddig nem ismertük egymást. Szeretnénk szorosabb kapcsolatot kialakítani a kerületben élő görög közösséggel, és időről időre tájékoztatni az érdeklődőket tevékenységünkről és rendezvényeinkről.

Ha Ön vagy családja érintett, ha szereti a görög zenét, gasztronómiát, nyelvet, vagy közösséget keres, szeretettel várjuk jelentkezését, hogy részese lehessen egy formálódó, élő közösségnek.

Ne hagyjuk, hogy ezek az értékek csendben eltűnjenek – találjuk meg egymást, és építsünk együtt maradandót!

Várjuk jelentkezését az alábbi elérhetőségein:

Nikákisz Szofoklész, a Budavári Görög Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Telefon: 06-30/287-6647 • E-mail: szofoklesz@gmail.com

Fotó: Hagyományok Háza

Virágmotívumok múltja és jelene

Az első ismert művelt kert bencés szerzeteseké volt Magyarországon, benne a legjellegzetesebb növények, a lilium, a rózsza és a szőlő voltak, melyeknek szimbolikája mély vallási jelentést hordozott. Erről a Hagyományok Háza Tulipán & zsálya – Kertek, korok, népművészet című kiállításán tudhatunk meg részleteket, amely egyszerre vezet be a kertkultúra és a kerttervezés hazai alakulásába és a növényi motívumok széles tárházába, elsősorban öltözéken, használati tárgyakon keresztül. A tárlat gazdag leírásokkal, értékes muzeális anyagokkal és jelenkori tárgyakkal rendkívül informatív élményt nyújt. Láthatunk egy 1846-ból épségben megmaradt úrasztali terítőt a református egyház hagyatékából. Ugyanilyen antik darab egy 1829-ből származó, motívumtárban szőlőindákkal díszített úrasztali terítő, amelyet az „Isten ditsőségére készített Nikházy Klára”, aki nevét az abrosz közepére hímezte. Új fordulatot a barokk korszak hozott a hazai kertkultúrában, a XVII. századi franciaországi átalakulás nyomán egy minden korábbitól eltérő stílus alakult ki, ezt ma franciakertként ismerjük. A tárlat bevezet a magyar nemzeti kultúra igen gazdag virágszimbólumaiba. A kiállításon jelenkori díszített bútorok és használati tárgyak is felsorakoznak. Külön részt kaptak a 19-20. századi parasztkertek, amelyek tagolása a történelmi kultúrák hatásait és mindennapi gyakorlati szerepüket is tükrözik.

A roma dizájn, amely máig a leggazdagabban hordozza a virágmintákat, a Mária-kultusszal együtt kap értelmezést. A kiállítás érdekessége, hogy illatdiffúzorok működnek a kiállítótérben, ezek illóolajokat juttatnak a levegőbe nagyon kis mennyiségben. A Tulipán & zsálya kiállítás a természethez mint az eredeti környezetünkhöz vezet vissza, és novemberig látható.

Sz. É.

Titokzatos, átmeneti fények

Szikra Ágnes festőművész képeiből nyílt válogatás a Várnegyed Galériában, a Belső fény című tárlat a kortárs alkotó eddigi életművét a maga sokféleségében mutatja be. A változó természet, a szürkeségből hirtelen vagy fokozatosan beszűremlő fény, és a velük együtt járó megmagyarázhatatlan, ritka színvilág egyszerre misztikus és túlvilági jelenség. Ezek a remény fényei, melyek hasonlítanak a belőlünk sugárzó belső fényhez, amely éltet, továbblendít és kapaszkodót ad, megvilágosít. Mintha Szikra Ágnes örökké ezeket a fényeket keresné. Munkáiból elsősorban a természetben elkapott elmosódó képek, bemozdulások, másodpercenként váltakozó fényforrások – eső előtt és után – ragadnak meg az emlékezetünkben.

A Belső fény címet viselő válogatás sokszínű, még ha leginkább az elvarázsolt színekkel elkapott természeti impresszióiból ismertük is meg az alkotót. Témái a sötétedés után a fénycsóvákban elmosódó város részle-

Az ismeretlen Brazília arcai

A Budapest FotóFesztivál részeként tizenhárom kortárs brazil fotóművész munkáit állította ki a TérKép Galéria, amely Brazília sokszínű arcát mutatja be. A messzi Dél-amerikai országból hozott kollekciónak van magyar vonatkozása is.

Böröcz László beszélget a művésszel

Szikra Ágnes: A Duna áradása | Fotók: Törő Balázs

tei, az eső utáni égbolt lilásszürkéje mögött felsejlő világosság homályban úszó tornyokkal, villanypóznával. Ez utóbbi látványt az Almost in the sun című kép rögzítette, amely most a galéria nagyobb terében látható. Itt kaptak helyet újabb akt-sorozatai is, illetve a hiperrealista pontossággal megfestett gyümölcskompozíciói.

A tárlatot megnyitó Bojár Iván András művészettörténész úgy fogalmazott, „végsőkéig leegyszerűsítve kétféle látásmódot látunk Szikra Ágnes képein érvényesülni: a kisebb méretű narancsos, gyümölcsös képein szinte

hiperrealista pontosságot, élesen kiterjedő formákat, s ezekkel éppen ellentétesen olyan, zömmel nagyméretű képeket, amelyeken a látvány, akár a bemozduló aktok, akár az autóüveg mögött elfutó tájak, elmosódott, homályos, kontúrjait veszítettek. Bármelyik látásmódról is essék szó, mindkét festői előadásmód virtuóz.”

A megnyitón Böröcz László polgármester és Kardos István, a MáraiKult igazgatója köszöntötte a megjelenőket. A tárlat május 15-ig látható.

Szilléry Éva

Az összeállítás a 212 milliós lakosságú Brazília életének, kulturális és etnikai valóságának mai lenyomata. A fotók vizuális nyelve igencsak eltérő, és mindegyikről elmondható, hogy gyökeresen eltérő tapasztalatokon keresztül látatja az ország arcait. Megjelenik a mélyen keresztény és ősi valláskultúra, a népművészet, a farmon dolgozó emberek, a népviselet, a hiedelemvilág és a természettel való azonosulás témája egyaránt. A történetek a lakhatási válság és a civilizáció pusztítását is látatják.

A tárlat kurátora, a magyar felmenőkkel rendelkező João Kulcsár fotográfus a preconcepciók hátrahagyására hívja a befogadót, arra, hogy új nézőpontból tekintsen a képre, a brazil identitásra és az emberi létezésre. A tárlaton a Hold izgalmas és hangsúlyos látványelem, ami Brazíliában mélyen gyökerező szimbólum. A brazil hiedelemvilág számára ez az égitest a világ közepe, amiből minden megszületett.

A kiállítás különleges szereplője João Farkas nemzetközileg elismert fotográfus, akinek munkái Brazília természeti környezetét, kulturális szokásait, társadalmi konfliktusait és mindennapi életét örökítik meg. A Farkas család központi szerepet játszott a brazil modern fotográfia történetében. Nagypapa, Desidério Farkas, egy Magyarországról érkezett zsidó bevándorló alapította meg a Fotoptica nevű országos kiskereskedelmi vállalatot, amely fotóberendezések értékesítésével és

Fotók: Törő Balázs

képfeldolgozással foglalkozott. Apja, Thomaz Farkas pedig a modern brazil fotográfia úttörője volt, akit leginkább a fekete-fehér városi fotográfiával kapcsolatos modernista kísérleteiről ismernek. Ezzel szemben João a színekben gyönyörködik, miközben Brazília természeti környezetét, népét és kultúráit dokumentálja. A tárlat május 2-ig látható.

-szilléry

A kürtőskalácsos, aki nem köt kompromisszumot

Sokak fejében a kürtőskalács látványa és illata még mindig a karácsonyi vásárok füstös, fahéjillatú élményét hívja elő. Pedig a népszerű édesség mára – ezt biztosan állíthatjuk – kinőtte a szezonális szűk kereteit, és igazi street fooddá vált. A Déli pályaudvarnál tavaly szeptemberben nyílt üzlet tulajdonosával, Bokor Ferencel igyekeztünk elhelyezni e kézműves terméket a magyar kulináris kínálat térképén.

A forgalmas Déli pályaudvari aluljáró épp a kerület-határ alatt vezet keresztül. Ha a kürtőskalácsos üzlet 5-6 méterrel arrébb lenne, a működési engedélyét már a XII. kerület állította volna ki, így azonban Budavárhoz tartozik. Az apró helyiségben tevékenykedő mester vásárlót szolgál ki, de aztán előzékenyen invitál. Kettőnél többen nem is férünk el, így először a fotók készülnek el, csak aztán indul a beszélgetés.

Ha egy üzlet beindul

„Az erdélyi Szovátán születtem, 1993-ban jöttem át Magyarországra” – adja meg Bokor Ferenc a forrásvidékét a kürtőskalács iránti szenvedélyének. A kürtőskalács-sütéshez – mint mondja – számára kacsaringós út vezetett. Kezdetben a Józsefvárosi piacon ruha nagykereskedést vitt, de a kétezres évek közepére világossá vált, hogy annak már nincs jövője. 2005-ben váltott.

Itt éltek már jó ideje Magyarországon, amikor a szovátai polgármester hívására ismét a határ túloldala lett a célpont. Szülővárosába ingázva 2008-ban indította első kürtőskalácsos üzletét, amelyet nyolc éven át működtetett Szovátán. Ugyanekkor Budapesten is megjelent: a Keleti pályaudvaron is nyitott üzletet. A hely gyorsan népszerű lett, olyannyira, hogy nyugatra is szállított: „Bécsből kaptam rendeléseket, vonaton vitték ki a kalauzok a kalácsot.” Azóta több helyen is próbálkozott, de azok nem váltak be. A pályaudvarok környékén mindig nagy a forgalom, de „mindenki rohan, percre pontosan tudja a csatlakozását”. Tapasztalata szerint ezért az üzleti forgalom nem mindig tükrözi a gyalogos tömeg nagyságát.

A kürtőskalács noha már nem csak ünnepi édesség, hanem street food is, mégis erősen szezonális. Ferenc és felesége ezért egy kürtőskalácsos autóval több vásárban is jelen van. A hétköznapok azonban nehezebbek: „Ha napi száz darabot el tudok adni, annak már nagyon örülök, de ez csak ritkán jön össze.” Úgy látja, az utóbbi hónapokban már-már érthetetlen a visszaesés mértéke. Ezt magunk sem értjük, hiszen az üzlet környékén mindenütt vevőcsalagotó illat terjeng.

Sütés előtti készület az apró helyiségben

Minőséget adok!

Nem csak csinálni, de szeretni is kell ezt a szakmát. Bokor Ferenc ezért a Daily Dose nevű boltjában nemcsak árulja, de védi is a kürtőskalácsot, illetve annak hagyományos receptúráját. „Egy kürtőskalácsnak könnyűnek kell lennie, szinte el kell olvadjon az ember szájában” – mondja, hozzátéve, hogy a jó tészta „könnyű, szalagos, méhsejtszerű”, nem tömör és nehéz. Úgy látja, sok helyen a tészta mennyiségével pótolják a minőséget. „Az egy kürtőskalácsnak kinéző valami, de köze nincs a rendes kalácshoz.” Különösen fájjalja, hogy a belvárosban – ahol a turisták keresik a „chimney cake”-et – ritkán találni valóban hagyományos terméket.

Amíg beszélgetünk, a háttérben két villansütőben is forog a fahengerre feltekert kalácskészítés. „Magam készítettem” – mutat a kisebbik berendezésre Ferenc.

A magyarok inkább a fahéjasat szeretik, a külföldiek minden ízre nyitottak | Fotók: Tóth Tibor

A technológia is kulcsfontosságú. A sütés ideális ideje szerint öt és fél-hat perc: ha rövidebb, „belül tészta marad”, ha hosszabb, kiszárad. A fúziós megközelítés azonban távol áll Ferentől, s bár van példa a nutellás ízesítésre is, talán üzletileg is indokolt lehetne, hagyománytiszteltől ezzel nem kísérletezik.

Nációk ízlése

Kérdésünkre egy különös tapasztalati összefüggést is felvillant. Az erdélyiek és a románok a diókat, az itteni magyarok a fahéjasat, a cigányok a kakaókat, míg a kisgyerekek a vaníliás kürtőskalácsot szeretik legjobban.

Míg a belvárosban már 3500-4000 forintba kerül egy ilyen fagyival töltött csemege, Ferenc ennek a harmadát kínálja a harapnivaló ötfajta ízváltozatban, igaz, fagy nélkül. Akik a hagyomány fölé helyezték a közízlést kiszolgáló kísérletezést – akik a tej és tojás nélküli receptet követik –, azok mára nagyon meggazdagodtak, csak hát – jegyzi meg, némi lemondással a hangjában – „én már csak ilyen makacs székely vagyok”.

Ambrus Balázs

Kié az elsőség?

A Csehország és Szlovákia határán fekvő Szokolca városának jellegzetes édessége a Skalický trdelník, amely szoros rokonságot mutat a székely-magyar kürtőskaláccsal. Azt a helyiek sem vitatják, hogy receptje onnan ered. A feljegyzések szerint az édességet még a XVIII. században gróf Gvadányi József író – aki élete végén Szokolcán élt –, hozta magával, pontosabban az az íróhoz csatlakozó székely szakács, aki ismerte a sütemény készítésének módját.

Az idők során azonban a helyi változat önálló jelleget kapott. A Skalický trdelník belső átmérője 3-5 cm, külső átmérője 6-10 cm. A tésztát ez esetben is fára tekerik, majd tojásfehérjével kenik meg, és aprított diót, mandulát szórnak rá.

A tészta vastagsága mellett a legfontosabb különbség az, hogy míg a magyar kürtőskalácsot sütés előtt cukrozzák, így annak felülete karamellizálódik, addig a szokolcai változatot sütés után hintik meg porcukorral és vaníliás cukorral. Ez karakteresen más ízvilágot és állagot eredményez az édességnek.

A szlovák kürtőskalács nemzetközi jelentőségét mutatja, hogy Szlovákia 2007-ben elnyerte a termékre az Európai Bizottság földrajzi oltalmát, így a Skalický trdelník ma már uniós védelem alatt álló hagyományos helyi különlegességnek számít.

Ha már a lépcsőzés se megy...

Sokféle oka lehet a terhelhetőség csökkenésének, köztük éppúgy megtalálhatóak az életmódbeli, mint a pszichés tényezők. Szintén a háttérben állhat a mozgásszegénység, a kezeletlen stressz, a gyógyszer-mellékhatás, vagy akár szervi okok. Dr. Bóhm Tamás, a Kardioközpont – Prima Medica belgyógyásza, kardiológus arra hívta fel a figyelmet, hogy ha a probléma tartósan fennáll, a kiváltó oknak mindenképpen utána kell járni.

Természetes, ha intenzívebb mozgásformák hatására érezzük a terhelést, ha azonban a fizikai aktivitás során a szokottnál alacsonyabb terhelhetőséget tapasztalunk, azt mindenképpen komolyan kell venni. Különösen erős figyelmeztetés, ha már olyan hétköznapi mozgások is nagyon erősen kifárasztanak, mint a lépcsőzés vagy egy rövid futás a buszhoz. Mielőtt arra gondolnánk, hogy ennek biztosan valamilyen szívbetegség az oka, ajánlatos felkeresni az orvost, aki egészen más irányokban is vizsgálódhat. Meg kell ugyanis bizonyosodni arról, hogy nem tüdőbetegség, anyagcseré- és hormonális probléma, vérszegénység, valamilyen mozgásszervi betegség befolyásolja-e negatívan a fizikai terhelhetőséget. Annak is érdemes utánajárni, hogy minden tápanyaghoz hozzájut-e a szervezet, amire szüksége van, elég aktív-e az életmód ahhoz, hogy bírjuk a terhelést vagy nincs-e olyan alvászavar, ami nappali tünetként okozza a terhelhetőség visszaesését.

Szívelégtelenség

A szívelégtelenség kezdeti stádiumában már fel lehet figyelni a csökkenő terhelhetőségre, esetleg a kimerültségre, a köhögésre. Ezek azonban számos más betegség tünete is lehetnek, ezért fontos a differenciált diagnosztika.

Szívbillentyű

A szívbillentyű-probléma gyakran évtizedekig nem okoz panaszt, ha mégis, akkor az sokszor nem feltűnő, mint például a gyorsabb kifulladás vagy a fáradékonyág. A sokáig fennálló tünetmentesség után eleinte még csak jelentős fizikai terhelés esetén jelentkeznek tünetek, később ezek már könnyű fizikai terhelés során is érzékelhetőek. Súlyos esetben pedig már nyugalmi állapotban is kimerülünk, és nehezen lélegzünk, emellett mellkasi panaszok is fellépnek.

Kardiomiopátia

A kardiomiopátia a szív pumpafunkciójának gyengüléséhez vezető szívbetegségek összefoglaló neve, amelyek háttérben a szívizom károsodása áll. A kardiomiopátia kezdetben tünetmentes, az állapot romlásával azonban panaszaink kezeletlenül fokozódhatnak is. Ilyen lehet a mellkasi fájdalom, különösen fizikai megterhelés vagy nagyobb étkezés után, nehézlégzés fizikai aktivitás hatására, ödéma megjelenése a bokán, lábfejen, lábakon, hason és a nyak vénáinál, zavarodottság, szédülés, erős vagy szabálytalan szívverés.

Koszorúér-betegség

A koszorúér-elmeszesedés, a koszorúér-betegség sokáig tünetmentes lehet, ezért sokszor csak a súlyos szövődmények hívják fel a figyelmet a jelenlétére, mint a szívinfarktus, a szívelégtelenség és a szívritmuszavar.

Milyen vizsgálatok szükségesek?

Ahhoz, hogy minden kétséget kizáróan megbizonyosodhassunk arról, hogy a csökkent terhelhetőséget szívprobléma okozza, alapvető a fizikális vizsgálat. Ezután következhet a nagylabor-vizsgálat, a nyugalmi EKG és esetleg a szívultrahang, valamint a hét napos Holter EKG. Nagyon fontossá válhat a terheléses EKG és a terheléses szív-ultrahang, és az is előfordulhat, hogy további, speciálisabb vizsgálatokra is szükség lehet, mint például a szívkatéterezés – ismertette dr. Bóhm Tamás. Nagyon sokféle vizsgálat áll tehát rendelkezésünkre ahhoz, hogy kizárjuk vagy megerősítsük a csökkent terhelhetőség kardiológiai okát, és ha szükséges, minél előbb megkezdhessük annak kezelését. (x)

Egy környék, amit elnyelt az idő

Budapest térképe tele van olyan szellemhelyekkel, ahol ma már csak a szél fütyül a fák között vagy a forgalom dübörög az aszfalton, ám valaha lüktetett az élet. Ilyen a Várnegyed lábánál fekvő egykori Virág Benedek utca is. Nem csupán egy közterület volt ez: a magyar romantika bölcsője, a névadó „szent öreg” otthona, amelyet a városrendezési láz, majd a második világháború radírja tüntetett el a föld színéről.

Az utca a Tabán és a Vár határán húzódott, a Rác fürdőtől indulva a Szarvas térbe torkollott. A 19. század elején még a Fehérvári utca részét képezte. Itt élt a pálos szerzetesből lett költő, a magyar Horatius: Virág Benedek. A korabeli elbeszélések szerint a Szarvas tér szélén álló háza a szellemi élet epicentruma volt. A negyed ekkor még a vidéki kisvárosok hangulatát árasztotta: a közeli szőlőskertek illata keveredett a tabáni konyhák füstjével. A szerzetes háza az 1810-es nagy tabáni tűzvészben leégett, a róla elnevezett épületegyüttes egy évvel később épült. Az 1838-as nagy dunai árvízvet követően a környék utcaszintjét megemelték, ám ez a ház a mai napig megőrizte az eredeti, mélyebben fekvő szintjét.

Virág Benedek szűkös anyagi körülmények között, többek között baráti támogatásokból élt. Puritán szobája, ahol csak egy ágy, egy asztal és rengeteg könyv fért el, mégis zarándokhellyé vált a kor nagyjai számára. Döbrentei Gábor, Vörösmarty Mihály és a fiatal Kazinczy is gyakran koptatták itt a flasztort, hogy tanácsot kérjenek az agg mestertől.

Az utcát – amely a bohém Tabán szerves részének számított – 1879-ben nevezték el a környék híres lakójáról, aki 1830-ban hunyt el. A városvezetés aztán az 1930-as években úgy döntött, az egészségtelennek bélyegzett Tabánt le kell bontani. Míg a terület nagy részét eldózerolták, a Virág Benedek utca házai és a költő egykori lakhelye, amely akkor már emlékházként és múzeumként működött, az idővel dacolva megmaradtak. Az utca ekkor a régi Buda utolsó bástyájának számított a gombamód szaporodó modern házak és a kiterjedt parkosítás közepette.

A végső pusztulást azonban nem a városrendezők, hanem a történelem vihara okozta. Budapest 1944-45-ös ostroma során a Vár és környéke súlyos tűzérzési tűz alá került. A Virág Benedek utca házai a stratégiai fontosságú várfalak közelsége miatt szinte teljesen megsemmisültek. A második világháború után a romokat eltakarították, de a házakat már nem építették újjá. A területet a Tabán parkjába olvasztották, a hajdani utca nyomvonalát pedig elnyelte a zöld.

Ha ma a Tabánban járunk, érdemes megidézni a Virág Benedek utca szellemét. Már nincsenek falak, nincsenek zsalugáterek, amik mögött Vörösmartyék vitatkoztak a nemzet sorsáról. Csak a név maradt meg néhány régi sárguló térképen. A Virág Benedek utca eltűnése érzékletes példája, hogy egy város nemcsak kövekből, hanem rétegekből áll. Ha egy közterületet eltörölnek, nemcsak a lakcímek szűnnek meg, hanem egy szelet a nemzet kollektív emlékezetéből is az enyészeté lesz.

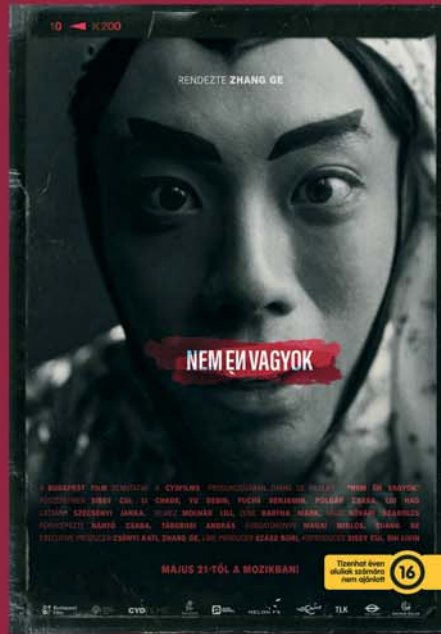
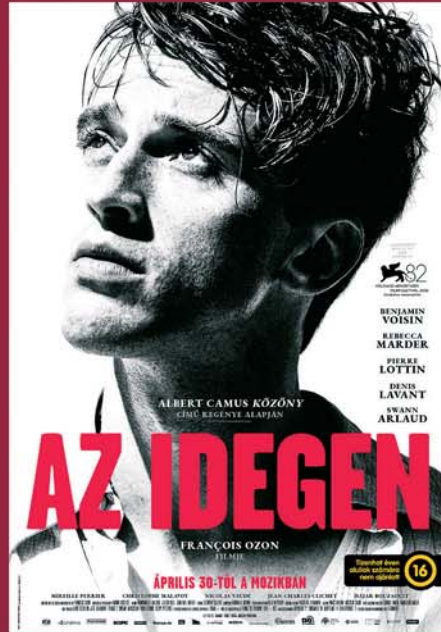
Körtvélyesi Csörsz

Tabán^omozi

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

EGYÉJSZAKÁS MOZIKALAND

ARTMOZIK ÉJSZAKÁJA 20 26

MÁJUS 16.

6900 HUF

1 ÉJSZAKA
5 MOZI
70 FILM

ARTMOZI.HU

18:00-TÓL

Művészt*

06:00-16

PUSKIN*

Budapest Film

TOLDI*

Tabán*

Njón*

HELYÁR: 3200 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2400 FT |
KEDVEZMÉNYES NAP - HÉTFŐ: 2350 FT | AJÁNDÉKJEGY 3400 FT
tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

Hajnalig tartó mozizásra invitál a kriszinavárosi mozgóképszínház

A filmmaratonok maradandó élmények. Nemcsak azért, mert egyhuzamban fogyasztunk el megannyi filmet, hanem mert van benne kihívás is. Egy otthoni Star Wars- vagy Gyűrűk ura-maraton esetében is megvan a tervezés és a kivitelezés izgalma. Ami pedig főleg feldobja ezeket az eseményeket, ha minél többen vagyunk, és barátokkal, közös élményekkel, a filmek átbeszélésével gazdagodva zárjuk a programot.

Ilyen élményeket szerettek volna nyújtani a budapesti művészmozik, amikor 2012-ben megszületett az Artmozik éjszakájának ötlete: egy hajnalig tartó filmmaraton, amelynek keretében egy karszalaggal bármely filmre beülhetünk a Művész, Puskin, Kino, Toldi és Tabán moziban. A hívószó nem változott az elmúlt tizennégy évben, azaz egy éjszaka alatt bepótolhatjuk az elmúlt év közönségkedvenc filmjeit, de természetesen néhány gyöngyszemmel is színesíthetjük a műsort.

A hajnalig filmező veteránok, akik több ilyen éjszakai programon is részt vettek, tudnak pár tippet és trükköt: érdemes előre megtervezni a programot, eldönteni, melyik filmmel kezdjük az estét, hogyan jutnak át egyik moziból a másikba, illetve hol esznek popcornot vagy két film között valami gyorskaját a belvárosban. Ugyanakkor nem kell félni az improvizációtól sem, hiszen emlékezetes élményt akár egy hosszú séta is adhat két vetítés között, amikor át lehet beszélni, kire hogyan hatott egy film.

A május 16-i Artmozik éjszakájának egyetlen budai helyszíne, a Tabán mozi animációs filmes tematikával

várja a nézőket: a Kubrick teremben az Oscar-díjas Áradás nyitja meg az estét, majd olyan közönségkedvenceket is láthatunk, mint a Kék pelikan, a Kojot négy lelke, az Egy csiga emlékiratait, de olyan klasszikus magyar rajzfilm is felbukkan, mint a Macskafogó, illetve éjjel előtt vetítik a japán Ghibli Studio egyik legismertebb animációját, a Chihiro Szellemországban című filmet.

A Fellini terembe dokumentumfilmek költöznek az este első felében, mint a Dalai Láma – A boldogság tanítása, a Riefenstahl és a Gaucho gaucho, majd a női sorokat fókuszba állító történetekkel folytatódik az éjjel: a gyermekvállalásról szóló magyar filmmel, a Mambo maternicával, majd a szaunában összegyűlő nők kitarukozásával, a Smoke Sauna Sisterhoodal. (x)

EGY KÖZÖSSÉG HAZATALÁLT A BUDAI VÁRBAN

Január 17-én különleges találkozásnak adott otthont a Budai Vár. A Fekete Holló és a Schönherz Kollégium közös szervezésében évtizedek után újra összegyűltek azok, akiknek életében a Vári Kollégium meghatározó szerepet játszott.

A hely egykori beceneve, a Taknyos Varjú most újra összehozta azokat, akiknek ez a hely valaha a mindennapok része volt, és akiknek emlékeiben a Budai Vár nemcsak helyszín, hanem közösség is.

Koszorúzás, személyes történetek és egy emlékkönyv, amely a jövőben is az étteremben marad. Egy gesztus, amely lehetőséget ad arra, hogy ezek a történetek tovább éljenek és újjal bővüljenek.

Az este közös vacsorával folytatódott, ahol generációk ültek egy asztalhoz, és ahol a múlt természetesen kapcsolódott össze a jellel.

A Fekete Holló számára mindez nem egy egyszeri alkalom. Sokkal inkább annak a jele, hogy a Budai Várban újra van egy hely, ahol érdemes találkozni.

25% KEDVEZMÉNY MINDEN BUDAPESTI LAKOSNAK

A Fekete Holló 25% kedvezményt biztosít minden budapesti lakos számára, hogy ez a találkozás minél többek számára elérhető legyen.

Földből fordult ki Budavár neve

Emlékmű-darab az ártéren: hihetetlen történet a szomszédból

Hetven-egynéhány év után került napvilágra az a féltonnás kőtömb, amely 1919-ig Kassa főterén a honvéd emlékmű részeként az 1948/49-es szabadságharc győztes helyszíneinek nevét sorolja fel. A tömböt a Hernád folyó szlovákiai szakaszán, a felvidéki városban, a Hernád árterében, fél méteres mélységben georadar segítségével találták meg még hét éve. De hogy miért is érdekes számunkra ez a látszólag jelentéktelen helyi esemény, és miért kívánczik egy kerületi magazin oldalaira? Mert a tekintélyes nagyságú kődarabon a feliratok között Budavár neve is jól látható! Ennek a megfejtése pedig a következő:

A kassai bronz honvéd szobrot 1906-ban, II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelem hamvainak hazahozatala idején állították fel. Az emlékmű közadakozásból készült, a pénzt főként a város és a környéki települések adták össze. A műalkotás azoknak a honvédeknek állított emléket, akik főként a környékről, Kassáról és Abaúj vármegyéből a Kilencedik Honvédszászlóalj tagjaiként indultak harcba. Az úgynevezett vörössipkás honvédek főként a délvidéki csatatereken és az 1849-es dicsőséges tavaszi hadjárat során vítézkedtek.

Ez utóbbi hadjárat része, sőt kiemelten fontos eseménye volt Buda májusi felszabadítása is. Ennek okán szerepel Budavár a kőtáblán, másik kilenc győztes csata helyszínének (mint például Nagysalló, Komárom, Hétkáporna, Felsőzsolca) megjelölése mellett.

A 15 tonnás (!) szobor egyébként Horvay János és Szamovolszky Ödön szobrászművészek alkotása, és

A Hernád partjáról kiemelt féltonnás kőtömb | Fotó: Orosz Örs

két alakot, egy távolba tekintő, kezében letámasztott puskát tartó honvédot, illetve egy őt támogatólag kísérlő Rákóczi-korabeli kuruc vitézt ábrázolt. A csatahelyszínek a talapzat nyugati oldalán voltak láthatóak. Az emlékmű sorsa sajnos meg volt pecsételve. Az első világháború utáni bekövetkező impériumváltás idején a bevonuló csehszlovák csapatok ledöntötték a szobrot. Ez természetesen nagy felháborodást és tüntetést váltott ki, amelyet csak sortűzzel tudtak leverni. A szoborvédő lakossági megmozdulásnak két kassai nő is áldozata lett. A szobrot beolvasztották, de a talapzatot csak 1945-ben bontották el.

És innen kezdődik az igazán izgalmas, mesébe illő rész. A talapzat három darabját a Hernád partján ásták el (nem tudni, de sejthető, hogy óvó kezek közreműködésével). A pontos helyszínt többen megjegyezték. Az információt a helyi Henszlmann Imre Történelmi Társaság néhai elnöke adta tovább a következő elnöknek, mígnem 2019-ben jött el az idő, hogy egy felvidéki politikus, Orosz Örs és csapata kiássa. A követ darus emelő helyezte teherautóra, így került a kassai Rovás Egyesület székházába. Akkor csak rövid híradások születtek a megtalálásról. Azonban Orosz Örs hét év elteltével most bőséges fotódokumentációt adott közre az interneten a keresésről, a megtalálásról, és a kő megmentéséről. Mint érdeklődésünkre a felvidéki politikus elmondta, érzékeny ügyet kapargattak meg, ezért is kellett titokban tartani, de mára az ügy elévült, és a hatóságok nem is kérdezősködtek.

A víz szalad, a kő marad – mondhatná a történet olvastán Wass Albert. És mennyire igazza lenne.

Kuthi Áron

Az egykori kassai honvéd emlékmű

Forrás: Orosz Örs Facebook-oldala

CSALÁDI PROGRAMOK

Budaváron

MÁJUS 7., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Magyar menyegző

Helyben nézzük - Filmesték Budaváron az I. kerületi lakosoknak
TABÁN MOZI: 1016 BUDAPEST,
KRISZTINA KÖRÚT 87-89.

MÁJUS 9., SZOMBAT, 10.00

Görög Családi Nap

Gasztronómiai és kulturális kalandozás a Budavári Görög Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében
VIRÁG BENEDEK HÁZ: 1013 BUDAPEST, DÖBRENTAI U. 9.

MÁJUS 9., SZOMBAT, 11.00

Ludas Matyi | CsemeTeátrum

Előadja: BA-LU Eufórikusok, BonBon Matiné
MÁRAIKULT: 1013 BUDAPEST, KRISZTINA TÉR 1.

MÁJUS 12., KEDD, 14.00

Farkas Ferenc Zeneiskola - Tavaszi hangverseny az I. kerületi lakosoknak

Előadók: a Farkas Ferenc Zeneiskola növendékei
MÁRAIKULT: 1013 BUDAPEST, KRISZTINA TÉR 1.

MÁJUS 17., VASÁRNAP, 11.00

Tündérhinta | Babaszínház

Előadó: Fitos Dezső Társulat
MÁRAIKULT: 1013 BUDAPEST,
KRISZTINA TÉR 1.

MÁJUS 30., SZOMBAT, 10.00-14.00

Tabáni kutyás piknik II. felvonás

Egy nap a felelős állattartás népszerűsítéséért
TABÁN, A SZERB KERESZT MELLETTI
ZÖLDTERÜLET

MÁJUS 31., VASÁRNAP, 10.00-13.00

Gyereknep

Ünnepeljük együtt Budaváron a legkisebbeket
1014 BUDAPEST, KAPISZTRÁN TÉR

Online jegyvásárlási lehetőség és további információ: maraikult.hu

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Budavári
Közösségi
Nonprofit
- KFT -

PÁLYÁZAT

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Társasházi energetikai korszerűsítési pályázat társasházak és lakásszövetkezetek részére

- hőszigetelés
- nyílászárók cseréje
- fűtésrendszer cseréje, korszerűsítése

A támogatás mértéke az energetikai korszerűsítés összköltségének maximum 50 százaléka, de legfeljebb 8 millió forint. Vissza nem térítendő pénzügyi támogatás utófinanszírozás formájában. A támogatásra elkezdett, de átadás-átvétellel le nem zárt kivitelezési projektekkel is lehet pályázni.

A pályázat keretösszege: 400 millió Ft

Ha a beruházás meghaladja az 5 millió forintot, 3 kivitelezői árajánlat beszerzése szükséges.

Határidő: május 14.

Elbírálás tervezett határideje: 2026. szeptember 16.

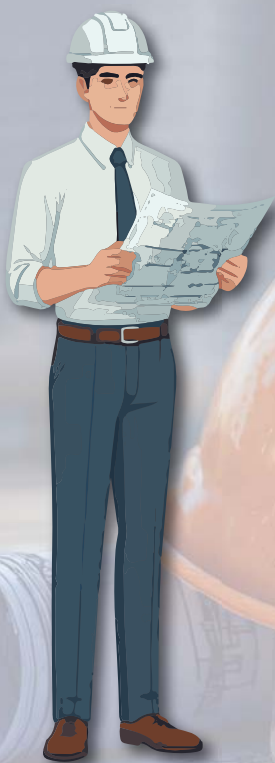
Épületfelújítási pályázat társasházak és lakásszövetkezetek részére

- városképi szempontból indokolt felújítások
- épületszerkezetek megerősítései
- támfal, kerítés megerősítése, felújítása
- személyfelvonó felújítása, új létesítése
- elavult közművezetékek és közműhálózatok felújítása
- szigetelési problémák megoldása
- udvari homlokzat, kapualj, kapubejáró, lépcsőház, függőfolyosó, tűzfal, kémény-felújítás
- antigraffiti bevonat készítése épületen, kerítésen, támfalon
- életveszély elhárítását szolgáló felújítások, amelyek szakvélemény alapján a tartószerkezetek károsodását érintik (pl. függőfolyosók, földemek, pillérek megerősítése), közműcég által kötelezően előírt felújítás

A támogatás összege a felújítási összköltség maximum 50 százaléka, de legfeljebb 8 millió forint. Vissza nem térítendő támogatás utófinanszírozás formájában. A támogatásra elkezdett, de átadás-átvétellel le nem zárt kivitelezési projektekkel is lehet pályázni. A támogatási összeg függ a beérkezett pályázatok számától, valamint az elvégezni kívánt munkálatok szükségességétől és hasznosságától.

Határidő: május 14.

Információ:

Brunecker Éva pályázatkezelő – brunecker.eva@budavar.hu, 06-20/384-3706,

Gyulay Mária támogatási és pályázati referens – gyulay.maria@budavar.hu, 06-1/458-3006, 06-20/212-8349

Fotó: Facebook/Budavár Liga

Tovább robog a Budavár Liga

Két hete ért véget a Czakó műfüves pályáján a Budavár Liga második kiírása. Az őszi hat csapatot követően az első, kora tavaszi foci bajnokságban már 8 csapat mérette meg magát. A kispályás ligát az I. kerület Budavári Önkormányzat által támogatott felnőtt férfi labdarúgócsapata, a BLSZ III. osztályában szereplő Budavári-Tabahon SE szervezi.

A szezon a Nem Elvagyunk? csapata nyerte, amely hétből hat győzelemmel és mindössze egy döntetlennel végzett a tabella élén. A gólműtatókban is ők győzedelmeskedtek, senki nem szerzett annyi találatot – 39-et – mint ők, illetve 12-t kaptak hét mérkőzés alatt. A második helyre az őszi győztes, az FC Leante csapata futott be. Bronzérmes a Tiger Hill lett. A legjobb játékosnak Padányi Bendegúzt, a negyedik helyre befutó Budavári Bulldózerek focistáját választották. A gólkirály 15 találatával Szél Zsombor, a Tiger Hill játékosa, míg a legjobb kapus az FC Leante hálóőre, Szabó Gyula lett. Jó hír, hogy április 29-től már a harmadik kiírás meccseit rendezik minden szerdán 18 órától a Czakón. Érdeemes kilátogatni!

BR

A Juventusszal játszanak a Hősök

Kitavaszkodott, visszatértek a Czakó pálya fűvére a kerületi utánpótlás-nevelő egyesület, a Hősök SE kisfocistái. Közben a 2015-2016-os születésű Vasember, 2017-2018-as Hulk és a 2019 előtt születettek közül álló Pókember csapatok is játszottak az április utánpótlás Bozsik tornákon. Az érdeklődés akkora egyébként, hogy a Vasember-korosztály két csapatot is kiad. Könczey Zsolt, a Hősök SE szakmai vezetője lapunknak elmondta, hogy immár több mint 60 gyerek rúgja a bőrt a Budavári Önkormányzattal együttműködést kötő egyesületben. Izgalmas hír a csapat háza tájáról, hogy egy május 1-én és 2-án a XVI. kerületi Ikarus BSE pályáján (1165 Budapest, Bányos u. 1-33.) rendezendő utánpótlás tornán a Hősök a torinói Juventus korosztályos csapatával fog majd megmérkőzni.

balogh

Fotó: Facebook/Hősök SE

Minden élethelyzetben segít a Budavári Önkormányzat!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

◆ **Fogpótlási támogatás:** a fogpótlás technikai költségeinek megfelelő összeg, fogpótlás, de legfeljebb 150 000 Ft

TOVÁBBI TÁMOGATÁSI FORMÁK

◆ **Gépjárművezetői engedély megszerzésének támogatása**

az elméleti, a gyakorlati oktatás díjának és a vizsgadíjnak az összege, de legfeljebb 130 000 Ft

◆ **Gyógyászati segédeszközök beszerzésének támogatása**

megvásárolt gyógyászati segédeszköz(ök) vételárának 50 százaléka, de legfeljebb 80 000 Ft

◆ **Fogszabályozási támogatás**

fogszabályozó készülék vételárának megfelelő összeg, de legfeljebb 80 000 Ft

◆ **Nyelvtanulási támogatás**

nyelvtanfolyam díjának összege, de legfeljebb 80 000 Ft

◆ **Nyelvvizsga támogatás**

nyelvvizsgadíj összege, de legfeljebb 30 000 Ft

Pályázati határidő: 2026. június 30. A pályázat keretösszege 60 millió forint.

A pályázatok érkezési sorrendben, folyamatosan kerülnek elbírálásra a keret kimerüléséig.

Fotók: Tóth Tibor

A Vérmező, a suhanó golyók világa

Magyarországon még nem telített a mezőny, ezért kitartó gyakorlással egyáltalán nem lehetetlen válogatott szintig jutni, ahol aztán megnyílik az Európa-bajnokságokra, világbajnokságokra vezető út. E szavakkal villantott fel izgalmas sportkarrier lehetőséget megnyitó beszédében a szónok a pétanque Diákolimpia résztvevői számára a Vérmezőn. Itt rendezték ugyanis a budapesti, Pest vármegyei területi döntőt, melyre közel 80 gyerek regisztrált, és ahonnan a legjobbak a májusban sorra kerülő veszprémi országos döntőbe juthatnak.

Mi az a pétanque?

A pétanque a dél-franciaországi La Ciotat városából származik, ahol a XX. század elején alakult ki. Elődje a provence-i golyójáték volt, amelyben még nekifutásból dobtak, később – a sporttörténet szerint – egy sérült játékos miatt vezették be az egyhelyben álló dobást. A játék neve a provanszál „pèd tancat” kifejezésből ered, ami azt jelenti: „mozdulatlan lábak”, utalva a dobás módjára.

A játék egyéni, páros (duplett) és hármas (triplett) formában, eltérő golyószámmal is játszható, melyhez fémgolyókat és egy kisebb célgolyót, az úgynevezett Öcsit használnak. A pálya sík, tömör alapú, meghatározott méretű, és nem lehet túl laza vagy ruganyos felületű.

A dobások egy 50 cm átmérőjű dobókörből történnek, amelyet minden menetben áthelyeznek. A játék elején a kezdő csapat eldobja az Öcsit meghatározott távolságra és feltételek mellett.

A cél, hogy a játékosok golyói minél közelebb kerüljenek az Öcsihez. Mindig az a játékos vagy csapat dob, amelyiknek a golyója távolabb van a célgolyótól. A kör végén pedig annyi pont jár, ahány golyó közelebb van az Öcsihez az ellenfél legjobb dobásához képest. A játékot az a csapat nyeri, amelyik először eléri a 13 pontot.

A Vérmező északi oldalának kavicsos sétányán jelölték ki a pályákat, ahol a kisiskolás gyerekekből és nagyobbakból (egészen a gimnazista korosztályig) álló csapatok tagjai épp próbadobásokat hajtottak végre érkezésükkor. Vélhetően azért voltak többen a gimnazisták, mert akik az országos versenyen a legjobb 10 közé kerülnek, továbbtanulásuk során pluszpontokat szerezhetnek – osztja meg feltevéseit Sombor András, a Budapesti Pétanque SE elnöke.

A pétanque nem olimpiai sportág, de Magyarországon van országos szövetség, alatta pedig a klubok, összesen 300 igazolt versenyzővel. Ugyanakkor a budapesti klub elnöke ebben a sportban elsősorban azt a közösségépítő, szórakoztató potenciált látja, amely kapcsolatot teremthet az egymástól legtávolabbi generációk tagjai között is. „Itt a Vérmezőn minden kedden és pénteken délután 3 óra körül játékot szervezünk, ehhez pedig a kerületi önkormányzatokkal partnerségi megállapodásokat is kötünk”. Eddig a II., a XI. és a XII.

kerülettel szerződtek, az ideai terveik között szerepel, hogy az előzetes kapcsolatkeresés után az I. kerület vezetését is megkeresik, felajánlva a helyi sportélet további szélesítésének lehetőségét.

Eddig már a közelben lévő Filler utcában, Hűvösvölgyben, az Etele térnél és a Bikás parkban is alakultak kis helyi közösségek. A játékot a kezdetekben még a Budapesti Pétanque SE szervezte, de azóta már önműködővé váltak. Ez is volt a cél Sombor András szerint.

„A legjobb helyszín a Vérmező” – teszi hozzá, hisz vízszintes a sétány, nyáron pedig a lombok alatt árnyékban hajthatják a játékosok a golyókat. Nem véletlen tehát, hogy már 4-5 éve rendszeresen itt az összejövetelek, melyre mindenkit nagy örömmel várnak a Babits szobor környékén.

ambrus

Mikor forduljunk gyermekkardiológushoz?

A gyermekkori szívbetegségek időben történő felismerése meghatározza a gyermek későbbi életminőségét. Legyen szó veleszületett rendellenességről vagy szerzett betegségről, a modern diagnosztika ma már fájdalommentes választ ad a kérdésekre.

Figyelmeztető jelek életkoronként

A tünetek sokszor rejtőzködőek. Csecsemőknél gyanúra ad okot, ha a baba etetés közben hamar elfárad, szaporán veszi a levegőt, vagy nem hízik megfelelően. Jellegzetes tünet a száj körüli és körmöknél látható szürkés-kékes elszíneződés. Nagyobb gyermekeknél a kortársaktól való lemaradás, a fizikai terhelésre jelentkező indokolatlan légszomj, vagy a mellkasi fájdalom

a legfőbb intő jel. Serdülőkorban a hirtelen szédülés, ájulás vagy a zakatoló szívdobogásérzés igényel azonnali szakorvosi kontrollt.

Legfontosabb a szűrés és megelőzés

Gyakran a gyermekorvosi rutinvizsgálat során észlelt szívzörej vezet a kardiológiára. Bár ez sokszor ártalmatlan jelenség, egy szívultrahanggal (ECHO) ki kell zárni a szervi változásokat.

Kiemelten fontos a szűrés akkor is, ha a családban előfordult örökletes szívbetegség, vagy ha a gyermek versenyszerű sportolásba kezd, hiszen a nagy intenzitású terhelés előtt meg kell győződni a szív teherbírásáról.

A vizsgálatok – az EKG, az ultrahang és a vér oxigénszintjének mérése – gyorsak és nem járnak kellemetlenséggel, viszont elengedhetetlenek a biztonságos és egészséges fejlődéshez.

(x)

A Whitelab Premium Medicalnál a legkisebb szívek is a legnagyobb figyelmet kapják.

Nyugodt, biztonságos, gyermekbarát környezetben, magas szakmai színvonalon vizsgáljuk gyermekek szívének egészségét.

- szívzörej kivizsgálása
- fájdalommentes szívultrahang (ECHO)
- nyugalmi EKG és pulzoximetria
- sportkardiológiai szűrés
- gyermekkori magasvérnyomás-szűrés

Dr. Szabó Andrea
gyermekkardiológus

Jelentkezz be online a whitelabpremium.hu weboldalon vagy elérhetőségeink egyikén!

☎ +36 1 808 9890

✉ ugyfelszolgalat@whitelab.hu

📍 1013 Budapest, Roham utca 3.

Programok kerületszerte

Vacs kamati és barátai

Időpont: május 2., 11 óra

Helyszín: Mesemúzeum,
Döbrentei utca 15.

Szerelem az erdőben

Lovász László vadgazda mérnök a hazai erdőben élő vadak életéről

Időpont: május 6., 17.30

Helyszín: FSZEK Márai Sándor
Könyvtár, Krisztina krt. 87-91.

Középkorra épült modernizmus

Tárlatvezetés
a BTM Vármúzeumban

Időpont: május 7., 16 óra

Helyszín: Szent György tér 2.

Aprók tánca gyermektáncház

Időpont: május 8., 15., 22., 17 óra

Helyszín: Hagyományok Háza,
Corvin tér

„Állati” madarak

kézműves foglalkozás

Időpont: május 8., 17.00

Helyszín: FSZEK Márai Sándor
Könyvtár, Krisztina krt. 87-91.

Gótikus szoborhistóriák

Tárlatvezetés korabeli élőzenével

Időpont: május 8. 18 órától

Helyszín: BTM Vármúzeum,
Szent György tér 2.

Diafilmvetítés Grimm-művekből

Időpont: május 9., 11 óra

Helyszín: Mesemúzeum,
Döbrentei utca 15.

Irány a Galaxis! – családi nap

Magyarország és az űrkutatás

Időpont: május 10., 10.30-16.00

Helyszín: BTM Vármúzeum,
Szent György tér 2.

Előadások az olvasásról iskolásoknak

Kovács Attila, alias Holden Rose
íróval

Időpont: május 12., 8.30, 10.00,
11.30, 13.00

Helyszín: FSZEK Márai Sándor
Könyvtár, Krisztina krt. 87-91.

Kiállítás a száz éves

**Kurtág György, illetve Bartók Béla
tiszteletére**

Nyitvatartás: minden nap 10-16
óráig, hétfőn zárva

Helyszín: Zenetörténeti Múzeum,
Táncsics Mihály utca 7.

Tiszta lap: kortárs grafikai tárlat

Nyitvatartás: hétfő, kedd,
csütörtök, péntek: 11-17 óráig

Helyszín: Youngart Galéria,
Attila út 97.

SLEEPING BEAUTIES

*Miért jelenik meg a halál a kultúrában
olyan gyakran egy szép nő testében?*

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZ: IVÁDY HOLLI

KURÁTOR: ANTMAN KÍRA

A kiállítást megnyitja: Babarczy Eszter esztétörténész, író

Megnyitó: 2026. május 21., 18.00

Megtekinthető: 2026. május 22. – június 26.

A belépés ingyenes. További információ: www.maraikult.hu

Nyitvatartás:

Kedd-szombat: 14.00-18.00
Vasárnap, hétfő: zárva

Helyszín:

Tér-Kép Galéria, 1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.

Budavári
Közösségi
Nonprofit
KFT

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

TÉR
KÉP
R

GALÉRIA

REJTVÉNY

A megfejtés Károlyi Amy Tárgyeset című versének utolsó sorai												
1.	↓	HORROR FILMEK SZEREPLŐJE	2.	↓	DUNÁNTÚLI VÁROS	↓	JÉG NÉMETÜL	PRÉSELT SZŐLŐLÉ	↓	NÉMET KIKÖTŐ- VÁROS	↓	A TÁRGY RAGJA
			PÁRATLAN KÍNOM!		A FOSZFOR VEGYJELE							KÁBITÓSZER
ESZAK- MACEDÓNIA FŐVÁROSA ...DZSUNGGI, DÉL-KOREAI SZÍNÉSZ								UTCA ELEJE		IDŐSEBB, RÖVIDEN		
								PÁRATLAN TIZES!		GABONA- FELE		AZ IDŐ JELE
↪					3.							↓
...-DIJ, RANGOS TV-S KITÜNTETÉS					FAIPARI MUNKÁS							
URBÁNUS, RÖVIDEN					MÓKUSFELE RÁGCSÁLÓK							
↪			TÜZEL AZ ELEJÉ!			ARANY VÉGE!	ÚT JELE A FIZIKÁBAN		BELGA AUTÓJEL		GARAS VÉGE!	
							BRAZÍLIÁI VÁROS		ABBA AZ IRÁNYBA		NYÁR ELEJE!	
TOJÁS, NÉMETÜL			VEZETÉKBEN KERING					A FLUOR VEGYJELE		A NITROGÉN VEGYJELE		KÉRDŐ SZÖCSKA
								LLR		GÁZ, NÉMETÜL		KISSÉ ELÁSI
TÁRGYRAG		UTCA KÖZEPE	KETTŐSBETŰ	↪								
FRANCIA VÁROS					ÉSZAK, RÖVIDEN	NÉMET NŐI NÉV					RÓMAI 50	
↪					HATÁROZOTT NÉVELŐ	A GYŐZELEM JELE					A SEBESSÉG JELE	BERREGŐ BETŰNK
😊	↪											

BUDAI VÁR _ GELLÉRTHEGY _ KRISZTINAVÁROS _ TABÁN _ YÍZIVÁROS

VÁRNEGYED

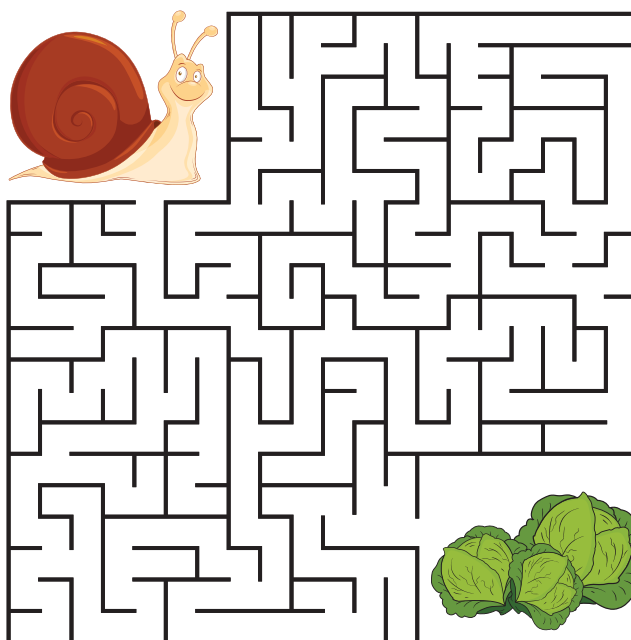
A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Közösségi Nonprofit Kft.
Szerkesztőség: 1016 Budapest, Krisztina krt. 73.
Telefon: +36-20/433-8222
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Roland, Szilléry Éva
Fotó: Hábel Sára, Tóth Tibor, Törő Balázs, Vadnai Szabolcs
Címlapfotó: Tóth Tibor
Arculat: Tóth Andrej
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
Minden jog fenntartva! A lapban megjelenő fizetett hirdetések valóságtartalmáért felelősséget nem vállalunk!
Megjelenik 16 000 példányban.

ÚTVESZTŐ

A csiga elindult a közeli salátaföldre, de eltévedt a rengetegben, mert szem elől tévesztette az irányjelző táblákat. Segíts neki kiutat találni, hogy odaérjen az áhított finomsághoz!

Budavári kulturális ajánló

2026. április 30. – 2026. május 22.

Jegyek minden programra a www.marai Kult.hu oldalon és az alábbi intézményekben a program előtt egy órával, és pénztári nyitvatartási időben kaphatók.

Jegypénztár: 1016 Budapest, Krisztina körút 73.

Nyitvatartás: hétfő-csütörtök: 10.00-17.00, péntek: 10.00-15.00.

Jókai Anna Szalon: szerdánként 10.00-18.00 óráig.

I. kerületi lakosok a megjelölt programokra kedvezményes jegyet válthatnak.

Rendezvényeinken kép- és hangfelvétel készülhet, melyet weboldalunkon és közösségimédia-felületeinken felhasználhatunk. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Márai Sándor Művelődési Ház – MáraiKult

Orosz Klaudia – Híd

MÁJUS 6., SZERDA, 18.00

Színes világ – a bolgár-magyar művészeti csoport kiállítása

A **Színes világ** című, hagyományosan évről évre megrendezett kiállítás a bolgár-magyar művészeti csoport alkotóinak munkáit vonultatja fel. A tárlat célja, hogy bemutassa a két kultúra művészeti párbeszédét, valamint a különböző alkotói szemléletek találkozását a képző- és ösztönművészeti formák sokszínűségén keresztül.

A kiállításon festmények, grafikák, plasztikák és egyéb műfaji kísérletek egyaránt megjelennek, érzékeltetve a résztvevő művészek egyéni látásmódját és kulturális háttérét. A Színes világ nemcsak bemutatkozási lehetőséget kínál az alkotóknak, hanem közös térként is szolgál, ahol a művészet eszközeivel válik láthatóvá a bolgár és magyar kulturális kapcsolatok élő, inspiratív jelenléte.

Kurátor: **Lukács Péter**

A belépés ingyenes.

A kiállítás június 5-ig tekinthető meg.

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

Nyitvatartás:

hétfő–péntek: 9.00–21.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan

MÁJUS 8., PÉNTEK, 14.00

Cigányprímás a Gulagon

Szeretet Klub

A film Berkes András cigány származású, különös sorsú Gulag-rabról szól. A hegedűművészt 1945 nyarán kémkedés vádjával tíz év kényszermunkára ítélték a szovjet megszállók. A gyenge fizikumú, a világhír küszöbén álló hegedűvirtuóz végül túlélte a nehéz és igazságtalan rab-ságot. Története kevésbé ismert, de filmbe illő elemekkel tarkított.

Köszöntőt mond: **Nagyné Pintér Jolán,**

a Gulag Alapítvány elnöke

A történeti háttérrel ismerteti: **Dr. Kovács Emőke,**

a Gulag Alapítvány történésze

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

kellner.balazs@maraikult.hu

Berkes András

PROGRAMAJÁNLÓ

MÁJUS 9., SZOMBAT, 10.00

Budavári kilátások – Séta a Halászbástyától a Mária Magdolna-toronyig

Sétánk a Halászbástya kilátóteraszáról indul, ahonnan lélegzetelállító látkép nyílik a városra. Felelevenítjük a bástya titkait, a középkori várfalak és a Budavári Nagybaldogasszony templom történetét. Innen elsétálunk a Mária Magdolna-toronyhoz, amely a budai Várnegyed egyik legrégebbi és legizgalmasabb építészeti emléke. Felfedezzük a gótikus építészet nyomait és az újjászülető örökséget, közben a 360 fokos panorámában gyönyörködünk a torony legfelső szintjéről.

Találkozóhely: **Halászbástya – Szent István szobor előtt**
Kulturális sétavezető: **Hollósi Anita**

Belépőjegy: 4000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

(Az ár tartalmazza a belépőket a Halászbástyára, illetve a Mária Magdolna-toronyba a nem I. kerületi lakosoknak. Kerületieknek ez díjmentes.)

Tematikus sétáinkat legalább 5 fő esetén tartjuk meg.

Maximális létszám: 25 fő.

MÁJUS 9., SZOMBAT, 11.00

Ludas Matyi

CsemeTeátrum

Ludas Matyi, a furfangos libapásztor történetét minden magyar gyerek ismeri. Szándékunk az, hogy zenei feldolgozásával is így legyen. A **Balogh – Lukácsházi** szerzőpáros ezúttal Ludas Matyi történetét zenésítette meg. Korábbi sikereik után ismét egy humoros, gyerekeknek szóló művet alkottak, amelyet Fonogram-díjra is jelöltek. Céljuk változatlan: megszerettetni a hangszerek és a koncertterem világát a legfiatalabbakkal.

A BA-LU Eufórikusok előadásában kiváló budapesti zenészek működnek közre. Az első részben a gyerekek megismerkednek több hangszerrel, majd a koncert során a történetet már zeneileg is követhetik. Balogh Sándor zenéje, a mese és az élő illusztrációk együtt teszik különlegessé az élményt.

Zeneszerző: **Balogh Sándor**

Szövegíró: **Lukácsházi Győző**

Közreműködők:

Hegedű: **Gyórfy Gergely/Veér Bertalan**

Fuvola: **Kanyó Dávid/Matuz Gergely**

Klarinét: **Katrin Mátyás/Sándor Balázs**

Trombita: **Csikota Gergely/Szászi Benedek**

Nagybőgő: **Póta György**

Műsorvezető, mesélő: **Tarr Ferenc**

Illusztráció: **Kosztándi Orsolya**

Előadó: **BA-LU Eufórikusok, BonBon Matiné**

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak

és gyerekeknek: 1000 Ft

3 éves kor alatt ingyenes.

MÁJUS 12., KEDD, 14.00

Farkas Ferenc Zeneiskola

– Tavaszi hangverseny az I. kerületi lakosoknak

Idén is megrendezésre kerül a Budapest 1. kerületi Farkas Ferenc Zeneiskola több, mint 10 éve hagyományossá vált Tavaszi Hangversenye a MáraiKultban.

Ez alkalommal is bemutatkozik a zeneiskola valamennyi tanszaka, a legifjabb növendékektől kezdve a gimnazista korú szólistákig, színes, igényes szórakozást kínálva kedves közönségünknek.

Előadók: **a Farkas Ferenc Zeneiskola növendékei**

A belépés I. kerületi lakosok számára ingyenes,

de regisztrációhoz kötött: maraikult.hu

MÁJUS 13., SZERDA, 18.00

„Úgy éreztem magam, mint valamilyen nagy utazó.”

Márai városai

Márai Sándor élete során tucatnál több országban járt, mint turista vagy emigráns. Viszonyulása – ennek megfelelően írásai – rendkívül változatos: a hazai és itáliai otthonosságtól az amerikai létidegenségig meglehetősen széles skálán mozog.

A borkóstolóval egybekötött esemény a Budai Polgári Közösséggel együttműködésben valósul meg.

Előadók:

Hirtling István Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész

Mészáros Tibor irodalomtörténész, a Márai Sándor-hagyaték gondozója

Közreműködik: **Tárkány-Kovács Bálint** cimbalomművész

Belépőjegy: 3000 Ft

A belépés I. kerületi lakosok számára ingyenes,

de regisztrációhoz kötött: maraikult.hu

MÁJUS 14., CSÜTÖRTÖK, 19.00

A döntés bátorsága

Márai és én Buda Lászlóval

Pszichológiai útmutató Márai Sándor gondolataihoz Testünkben és lelkünkben minden döntésünk nyomot hagy. A pozitív elhatározásaink éppúgy, mint a traumáink. Az igazán nagy fordulatok katartikus változásokhoz vezethetnek. Megváltozhat a személyiségünk, új kapcsolataink szülehetnek, sikeresebbek lehetünk a karrierünkben. Ugyanakkor ez a változás mindig egy nagy, sorsfordító döntés következménye.

Mi kell hozzá és mégis mit ígér nekünk ez a bizonytalan pillanat?

Vendégünk: **Buda László** pszichiáter, pszichoterapeuta

Beszélgetőtárs: **Erhardt Ágoston** televíziós műsorvezető, mentálhigiénés szakember

Belépőjegy elővételben: 2000 Ft

Belépőjegy: 3500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

MÁJUS 17., VASÁRNAP, 11.00

Tündérhinta

Babaszínház

A **Fitos Dezső Társulat** Tündérhinta című előadása a legkisebbeket szólítja meg ezzel a két részből álló babaszínházi produkcióval. Az etűd dramaturgiára épülő, mondókákkal, gyerekdalokkal operáló fantáziajáték első részében (20 perc) négy táncos ritmusokra épülő játéka történetmesélés helyett világot építenek, mégpedig úgy, hogy abba a gyerekek is be tudjanak illeszkedni. Ezt minden esetben közös játék követi, amelyben az apróságok a színes hintákban átélhetik a ringóka-hintóka élményt.

Táncolják: **Alzetta Alexa, Balogh Boldizsár/Varga Patrik, Fafka Júlia, Östör Ákos**

Dramaturg, rendező: **Kocsis Rozi** (Blattner Géza-díj)
Koreográfus: **Fitos Dezső**, a Népművészet Ifjú Mestere, Harangozó Gyula-díjas, érdemes művész
Jelmez: **Winkler Anna** e.h.

Zeneszerző: **Paár Julcsi** (Fonogram-díj)

Az előadás a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatásával jött létre.

Előadó: **Fitos Dezső Társulat**

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy gyerekeknek és I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

3 éves kor alatt ingyenes.

Fitos Dezső Társulat

MÁJUS 22., PÉNTEK, 14.00

József nádor, a legmagyarabb Habsburg *Szeretet Klub*

Miért húzták ki 1945 után a magyar történelem tankönyvekből József nádor alakját, aki több, mint 50 éves tevékenysége során Habsburgként talán a legtöbbet tette Magyarorszáért, különösen Pest Budáért?

Miért tudunk róla méltatlanul keveset, holott itt élt a kerületünkben, a Budai Várban, innen irányította a várost megújító építő tevékenységet?

Miért nevezték a bécsi udvarban „kis Rákóczinak” a magyar alkotmányosságért eredményesen harcoló politikust, aki bőkezűen támogatta a Széchenyiek (Ferenc és István) nemzetépítő munkáját?

Előadók: **Jászainé Fekete Judit** történész

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

kellner.balazs@maraikult.hu

Virág Benedek Ház

MÁJUS 9., SZOMBAT, 10.00

Görög Családi Nap

Gasztronómiai és kulturális kalandozás

A **Budavári Görög Nemzetiségi Önkormányzat** egész napos programmal érkezik a Virág Benedek Házba. Lesz itt minden, ami görög: táncház az Akropolis zenekarral, kézműves foglalkozások a gyerekeknek, valamint ételkóstolás a legfinomabb görög ételekkel.

Részletes program:

10.00-14.00 – Kézműves foglalkozás gyerekeknek, élményfestés felnőtteknek, jelmezpróba, görög társasjátékok kipróbálása, görög témájú mesefilmek vetítése

14.00-17.00 – Előadás a görög mitológia világáról, gasztro bemutató, kóstoltató, Vénusz hastáncsoport bemutatója, Ellinizmos táncgyűttes bemutatója

17.00-tól Zenél az Akropolis zenekar

Az eseményre a belépés ingyenes.

1013 Budapest,

Döbrentei utca 9.

Nyitvatartás: a Virág Benedek Ház az aktuális rendezvények kezdete előtt egy órával nyitja meg kapuit, és a programok lezárását követően még fél óráig látogatható.

PROGRAMAJÁNLÓ

MÁJUS 22., PÉNTEK, 19.00

Pribojszki Mátyás Szájharmonika Klub

Pribojszki Mátyás szájharmonikás, énekes, dalszerző immár 15 éve, havonta működő klubja, amelynek a Virág Benedek Ház ad otthont. A kiváló hangulatú esteken, koncerteken minden alkalommal meghívott vendégek, valamint alkalmi közreműködők színesítik a programot igazi örömmel.

Vendég: **Horváth Ákos** (Lakefront Rebels) – ének, gitár

Belépőjegy: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Mária Sándor dolgozószobája

MÁJUS 23., 19.00

VBH NYÁR 0. nap

ofen – Kertnyitó

Ezen a nyáron a Virág Benedek Ház udvara többször is megtelik fiatalos energiával és könnyed ütemekkel. Kertnyitónkon **ofen** veszi át az irányítást, akinek első szettjét hallgathatjátok és táncolhatjátok végig ezen az estén.

Az eseményre a belépés ingyenes.

KIÁLLÍTÁS

„Budára költöztem”

Márai Sándor Emlékkiállítás

„Budára költöztem, az ismerős negyedbe” –, írta Márai Sándor egyik legismertebb művében, az Egy polgár valomásaiban. Az író és felesége 1928-ban telepedett le az I. kerületi Krisztinavárosban, és váltak budai polgárrá.

Csaknem száz évvel később újra és véglegesen ideköltözött az író és életműve: a Virág Benedek Házban állandó kiállítás nyílt a XX. század nagy vándorának és írójának tiszteletére.

A „Budára költöztem” Márai Sándor Emlékkiállítás a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával, a Budavári Önkormányzat, a Budavári Közösségi Nonprofit Kft. és a Petőfi Irodalmi Múzeum szervezésében valósult meg, és Kassa után hazánkban elsőként, immár Budapesten is várja látogatóit.

Kurátor: **Mészáros Tibor** irodalomtörténész

Bővebb információ és belépőjegyek: maraikult.hu

Jókai Anna Szalon

ÁPRILIS 30., CSÜTÖRTÖK, 10.30

Irka kör – előadás

Tavaszi verscsokor

Az Irka kör áprilisi előadásán közönségünk magyar költők tavaszról szóló verseiből hallgathat meg összeállítást.

A belépés díjtalan.

MÁJUS 5., KEDD, 18.30

A művészettörténet magyar mesterei – előadássorozat

Gulácsy Lajos – A varázsló kertje közelről

Gulácsy Lajos (1882–1932) azonnal felismerhető különleges vizionárius stílusáról. Rendkívül izgalmas szurreális világának és mindig visszatérő szimbolikus szereplőinek megismertetésére vállalkozik ez az előadás. Arra a kérdésre is keresi a választ, hogy kevésbé ismert kortársai közül kik inspirálhatták és miért vált ez a képi világ egyre népszerűbbé az elmúlt évtizedekben. A sorozat házigazdája és előadója: **Gimesy Péter** művészettörténész, filozófus

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

1011 Budapest, Iskola utca 28.

Nyitvatartás:

szerda-csütörtök:

10.00-20.00,

továbbá az aktuális programokhoz,

tanfolyamokhoz igazodóan.

MÁJUS 7., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Krakkói utazás

PetersPlanet Könyvklub

A májusi PetersPlanet Könyvklubban Krakkóba utazunk, közös könyvünk pedig **Olga Tokarczuk** lengyel író **Empuzion** című regénye lesz.

A klub vezetője és moderátora: **Szűcs Péter** utazó, újságíró, író, a PetersPlanet.travel online utazási magazin és a Dharma című regény szerzője.

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

Belépőjegy a helyszínen: 2500 Ft

PROGRAMAJÁNLÓ

MÁJUS 12., KEDD, 17.00

Lovász Irén dalolóköre

A kör tagjai az éneklés testi-lelki örömeért, egészségük és harmóniájuk fenntartásáért havonta egy alkalommal összeülnek dalolni. A kör nyitott, szívesen látnak bárkit közös daltanulásra, együtt éneklésre.

Foglalkozásvezető: **Lovász Irén** Kossuth-díjas népdalénekes, néprajzkutató

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
info@budaipolgarikozosseg.hu

MÁJUS 15., PÉNTEK, 19.00

„Te állj itt fiaddal” – válogatás Márai Sándor írásaiból

Bodor Böbe és Óze Áron színművészek felolvasó estje
Márai életútja az egyik legkülönösebb a XX. századi írók között. A klasszikus polgári eszményeknél értékesebbet nem talált, ezért ezeknek adott hangot műveiben.

„Utolsó leheletemmel is köszönöm a sorsnak, hogy ember voltam és az értelem egy szikrája világított az én homályos lelkemben is.” (Márai Sándor)

Belépőjegy: 2000 Ft

A belépés I. kerületi lakosok számára ingyenes, de regisztrációhoz kötött: maraikult.hu

Bodor Böbe

Óze Áron

MÁJUS 19., HÉTFŐ, 18.00

Mondj Te is egy verset!

Egy fiatalos versbarát közösség, ahova mindenki hozhat és ahol mindenki mondhat egy verset. Erre az alkalomra **Ratkó József** költeményeivel készülünk.

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
info@budaipolgarikozosseg.hu

Tér-Kép Galéria

ÁPRILIS 30., CSÜTÖRTÖK, 17.00

Portrék, melyek ránk néznek

Kortárs brazil fotográfia – Záró tárlatvezetés és workshop

Mucsy Szilvia fotográfus, a Budapest FotóFesztivál igazgatója tart tárlatvezetéssel egybekötött fotókollázs workshopot. A program az identitás kérdését járja körül személyes történetek, vizuális rétegek és kollázstechnikák segítségével. A közös gondolkodás során a résztvevők saját képi narratívákat hozhatnak létre. A program a Budapest FotóFesztivál együttműködésében valósul meg.

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

www.maraikult.hu

A workshop maximális létszáma: 12 fő.

1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.

Nyitvatartás:

kedd-szombat: 14.00-18.00

sabeth Bronfen *Over Her Dead Body* című könyve adja. Bronfen Sigmund Freud elfojtás elméletére támaszkodva azt állítja, hogy a társadalom gyakran a női testen keresztül teszi láthatóvá a halált. A szépség és a pusztulás így egy különös, kulturálisan mélyen gyökerező kapcsolatban jelenik meg. A művek a test anyagosságán keresztül vizsgálják ezt a kapcsolatot. A női test egyszerre az élet hordozója és a mulandóság emlékeztetője. Visszatérő motívum a felület: a bőr, a zsír és a test sérülékeny rétegei, amelyek az élet fenntartásához szükségesek, mégis könnyen válhatnak az undor vagy a viszolygás tárgyává.

A munkák a testhez fűződő ambivalens viszonyt teszik láthatóvá. A szépség, az intimitás és a test nyers anyagossága itt egymásba csúszik, miközben a nézőt saját viszonyára is rákérdezi: hogyan nézünk a testre, és mit kezdünk a halál gondolatával.

Megnyitja: **Babarczy Eszter** eszmetörténész, író

Kurátor: **Antman Kíra**

A kiállítás június 26-ig tekinthető meg.

Várnegyed Galéria

1015 Budapest,
Batthyány utca 67.
Nyitvatartás:
csütörtök, péntek:
14.00–18.00,
szombat: 10.00–14.00.

MÁJUS 8., PÉNTEK, 18.00-20.00

Buda, Bor, Művészet

Tárlatvezetés és borkostoló a Belső fény című kiállításon
Az est során **Szikra Ágnessel** fedezzük fel a festményeit, míg **Bitai Gergely** sommelier a művekhez válogatott borokat mutat be. Szikra Ágnes képein a vászon gyakran ablakként működik: esős tájak, városi fények, elsuhanó parkok és terek jelennek meg, mintha üvegen keresztül látnánk mindezt. A látás nem dokumentál, hanem belső figyelemmé válik: a festészet átszűri a valóságot.

A program a vizuális élményt és az ízek világát összekapcsolva új nézőpontból közelíti a művekhez: hogyan rezonálhat egy bor karaktere a kép hangulatával, színeivel vagy belső atmoszférájával.

Belépőjegy: 4500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 3500 Ft

Vízivárosi Klub

MÁJUS 20., SZERDA, 17.30

Szibéria

Világjáró

Képzelnék el egy területet, amely nagyobb, mint egész Európa, mégis alig lakja ember: ez Szibéria. A végtelen tajga sötét fenyvesei és nyírfái több millió négyzetkilométeren terülnek el, otthont adva farkasoknak, medvéknek és egyéb érdekes állatoknak. Titokzatos, érintetlen vadon, melynek közepén ott csillog a világ legmélyebb tava, a Bajkál, amelyben több az édesvíz, mint bármely más állóvízben a Földön. Szibéria történelme egyszerre érdekes, de megrázó is: száműzöttek, felfedezők és tudósok generációi küzdöttek meg a kemény téellel. És ne feledjük a Tunguz-meteort, amely 1908-ban hatalmas erővel robbant fel a felszín felett, százezer hektárnyi területen döntve ki a fákat. Hogy pontosan mi és hogyan történt, máig rejtély övezi...

Előadó: **Elter Károly**, világutazó

Belépőjegy: 1000 Ft

1015 Budapest,
Batthyány utca 26.
Nyitvatartás:
hétfő, szerda, péntek
9.00-16.00 között, továbbá
a programokhoz igazodva.

Znamenyszkij kolostor, Irkutszk

Borsos Miklós Emléklakás

MÁJUS 13., SZERDA, 18.00

Irodalmi est – Borsos Miklós és költő barátai

Ezen az irodalmi esten **Borsos Miklós** *A toronyból* című könyvének részletei, valamint költő barátainak verseiből készült válogatás hangzik el **Meskó Bánk** előadóművész tolmácsolásában.

Borsos Miklós a XX. századi magyar művészet egyik kiemelkedő alakja volt: szobrászként és grafikusként vált ismertté, ugyanakkor íróként és gondolkodóként is maradandót alkotott. *A toronyból* című könyve személyes hangú visszaemlékezéseken, gondolatokon és művészi reflexiókon keresztül enged betekintést az életébe, barátságaiba és a kor szellemi légkörébe.

Különleges utazásra hívjuk a hallgatót: a prózarészletek mellett azoknak a költőknek a versei is megszólalnak, akik barátként, szellemi társként vagy alkotótársként álltak Borsos Miklós mellett.

Az est előadója **Meskó Bánk**, aki érzékeny és elmélyült tolmácsolásával segíti a hallgatót abban, hogy a szövegek hangulata, gondolati mélysége és emberi üzenete teljes gazdagságában szólalhasson meg.

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
maraikult.hu

1014 Budapest, Úri utca 6.

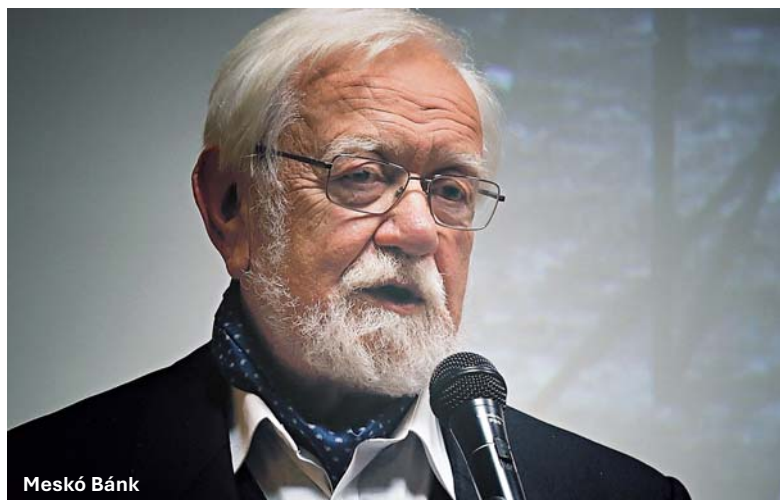
Nyitvatartás:

szerda: 10.00-18.00

péntek: 10.00-16.00

Más napokon

bejelentkezés alapján.

Meskó Bánk

Önkormányzati programok

MÁJUS 3., VASÁRNAP, 14.00-18.00

Anyák napja és virágosztás Budaváron

Anyák napja alkalmából idén egy különleges programmal is készülünk. A Kapisztrán téren, a Városháza előtti tér egy napra különleges helyszínné alakul, ahol Kaszab Tibor és barátainak zenéjével, kávéval és süteménnyel várjuk az édesanyákat.

Közreműködik: **Kaszab Tibor és barátai**

Helyszín: **1014. Budapest, Kapisztrán tér**

A belépés I. kerületi édesanyák számára ingyenes.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Szeretnénk egy kis figyelmességgel és közös élménnyel szebbé tenni ezt a napot. Idén is meghirdetjük az egygyári virágosztást, hogy minél több erkély, ablak és kiskert virágoszon a kerületben.

Az I. kerületi lakosok 6 darabos, vegyes színű egygyári virágcsomagot vehetnek át, hogy együtt tegyék még virágosabbá Budavárt.

Átvételi helyszínek:

Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont

1016 Budapest, Czakó u. 2-4.

Monastery Boutique Hotel Budapest

1011 Budapest, Fő utca 30.

Városháza – Polgármesteri Hivatal

Budapest I. kerület

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

A virágcsomagok előzetes regisztrációt követően vehetők át:

regisztracio.budavar.hu/regisztracio/egygyarivirag

MÁJUS 4-10., HÉTFŐ, 18.00

Beethoven Budán Fesztivál

Az immár nemzetközi hírű rendezvénysorozat olyan magyar művészek részvételével valósul meg, mint például **Baráti Kristóf, Würtz Klára, Eckhardt Gábor,** vagy **Szabó Marcell.** A fesztivál minden korosztálynak szól, és bizonyítja, Beethoven zenéje még ma is tud újat mondani. Részletes program az 50. oldalon.

MÁJUS 7., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Magyar menyegző

magyar táncfilm, 93 perc (2025)

Helyben nézzük – Filmmesték Budaváron a Tabán Moziban

A Magyar menyegző Békési Miksa forgatókönyve nyomán két budapesti fiatal, András és Péter történetét tárja elénk. A hetvenes évek végén Erdélybe utaznak, hogy részt vegyenek András unokatestvérének esküvőjén. A kalotaszegi faluban azonban nemcsak egy hagyományos lakodalom vár rájuk: különös és emlékezetes események sodorják őket magukkal. A felszín alatt egyre komolyabb helyzetek bontakoznak ki, és a két fiatalnak olyan döntéseket kell meghoznia, amelyek következményei előre nem láthatók.

Rendező: **Káel Csaba**

Színészek: **Törőcsik Franciska, Kovács Tamás,**

Rohonyi Barnabás, Anger Zsolt

Helyszín: **Tabán Mozi**

(1016 Budapest, Krisztina körút 87-89.)

Az ingyenes esemény kizárólag I. kerületi, állandó lakcímmel rendelkező lakosok számára, regisztráció után látogatható.

Bővebb információ és regisztráció: maraikult.hu

A férőhelyek száma korlátozott!

MÁJUS 14., CSÜTÖRTÖK, 17.00

Kiállítás megnyitó a József Nádor-emlékév alkalmából

A József Nádor iránti mély tisztelet hatja át ezt a kiállítást, amelyen a diákok alkotásai nemcsak emléket állítanak, hanem személyes hangon szólítják meg a múltat. A „legmagyarabb Habsburgként” tisztelt államférfi, aki 250 éve született, ma is élő jelenléttel bír: szellemisége, embersége és hazaszeretete a fiatalok műveiben újra és újra életre kel.

Élete és munkássága elválaszthatatlan Pest Buda felemelkedésének történelméből, amelynek egyik legfontosabb formálójává vált. Haladó gondolkodása, a fejlődés iránti elkötelezettsége és a közjó szolgálata mellett a természet, a botanika és a kertek iránti szeretete is közelebb hozza őt hozzánk – emberivé, átélhetővé teszi alakját a mai nemzedék számára.

A kiállítás helyszíne, a lenyűgöző Mária Magdolna-torony, különleges atmoszférájával emeli az alkotások

üzenetét. Az ürömi József Nádor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulóinak kerámia, papír, rajz, festészeti és textilmunkái őszinte, érzékeny válaszok a történelem hívására. Ezekben a művekben ott rejlik a tisztelet, a kíváncsiság, a rácsodálkozás és a kapcsolódás vágya. A diákok alkotásai hidat építenek múlt és jelen között: megmutatják, hogy az emlékezés nem csupán felidézés, hanem élő kapcsolat.

A Várnegyedben található Habsburg nádori kriptá csendje ma is őrzi József Nádor emlékét, de szellemisége nemcsak így él tovább – hanem ezekben az alkotásokban, a fiatalok szívében és gondolataiban is. Ez a kiállítás nemcsak tisztelgés, hanem meghívás is: érezzük át együtt, hogyan válik a történelem személyessé, és hogyan él tovább egy kivételes ember öröksége a jövő nemzedékének alkotó lelkében.

A kiállítás május 29-ig tekinthető meg.

A belépés ingyenes.

Helyszín: Mária Magdolna-torony, Kapisztrán tér 6.

MÁJUS 21., CSÜTÖRTÖK, 20.00

A Marlow Town Band koncertje a Mátyás-templomban

A több mint egy évszázados múltra visszatekintő Marlow Town Band a brit rézfúvós hagyomány kimagasló képviselője. Az együttes ünnepélyes, klasszikus hangvételű koncerttel lép közönség elé a Mátyás-templomban. A hangverseny a tradicionális brass-kultúra előtt tisztelgő: a műsor a rézfúvós hangzás ezer arcát, a precíz összjátékot és azt a karakteres energiát állítja a középpontba, amely világszerte védjegye a brit fúvószenekaroknak.

Orgonán közreműködik: **Hegyi Barnabás**

A részvétel ingyenes, regisztrációhoz kötött: maraikult.hu

2026. május 21–23. között a Budai Várnegyed különböző pontjain csendülnek fel a Marlow Town Band köztéri koncertjei.

Bővebb információ a maraikult.hu oldalon.

József Nádor

Beethoven Budán

2026. május 4-10.

Barát Kristóf és Würtz Klára koncertje

május 4., 19.00
Városháza, aula

Eckhardt Gábor zongoraművész estje

május 6., 19.00
Jókai Anna Szalon

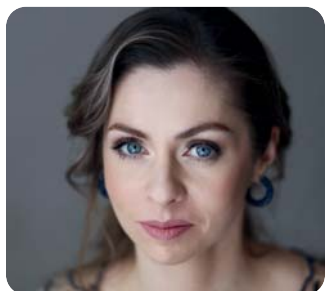
Györfly Gergely és Vigh Kristóf estje

május 7., 18.00
Borsos Miklós Emléklakás

Szilasi Alex és Tóth Endre estje

május 8., 19.00
Városháza, aula

Szabó Marcell és Devich Gergely koncertje

május 9., 19.00
Jókai Anna Szalon

A Budapesti Kórus és a Mátyás-templom Zenekarának koncertje

május 10., 10.00
Mátyás-templom

Lökösházi Mária és Csölley Martin dalestje

május 10., 19.00
MáraiKult Díszterem

I. kerületi lakosoknak kedvezményes jegyárak.
További részletek: maraikult.hu

ANYÁK NAPJA A VIRÁGOS BUDAVÁRON

**ANYÁK NAPI KÖSZÖNTÉS ÉS VIRÁGOSZTÁS
MÁJUS 3. VASÁRNAP, 14.00-18.00 KÖZÖTT**

Anyák napja alkalmából **Kaszab Tibor és barátainak** zenéjével,
kávével és süteménnyel várjuk az édesanyákat.

HELYSZÍN: 1014 Budapest, Kapisztrán tér-Városháza előtti tér

Az I. kerületi lakosok 6 darabos, vegyes színű egynyári virágcsomagot
vehetnek át, hogy együtt tegyék még virágosabbá Budavárt.

ÁTVÉTELI HELYSZÍNEK:

Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont

- 1016 Budapest, Czakó u. 2-4.

Monastery Boutique Hotel Budapest

- 1011 Budapest, Fő utca 30.

Városháza – Budavári Polgármesteri Hivatal

- 1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

A virágcsomagok előzetes regisztrációt
követően érhetők el: regisztracio.budavar.hu

